

Universitatea Transilvania Braşov
Facultatea de Medicină
Societatea Română de Istoria Medicinii
Colegiul Medicilor Braşov
Ordinul Asistenţilor Medicali Braşov
Ordinul Biochimiştilor, Biologilor şi
Chimiştilor – Braşov
KRON GRES Braşov

*A XXXIX-a Reuniune Naţională de
Istoria Medicinii*

12-15 iunie 2008

Progranul Reuniunii

12 iunie 2008

9⁰⁰-14⁰⁰ Înscrierea Participanților

**14⁰⁰-20³⁰ Deschiderea Festivă;
Sesiune de Comunicări, Program Cultural**

**Moderatori: prof. univ. dr. Marcu Nicolae, prof.univ.dr.
Cristina Ionescu**

- Medicina românească: itinerarii europene și desăvârșirea cunoașterii - Conf.univ.dr.Dana Baran
- In memoriam - dr. Calciu și ftiziopediatria brașoveană - Dr.Barbu Elena, Asist.univ.dr.Alexandrescu Dana, șef lucr. Bălescu Alexandru
- Medicina românească versus medicina europeană - Boldojar Silvana, dr. Tomuța Silvia
- I.I.Mecinikov, descendent al lui Nicolae Milescu - Dr. Gheorghe Brătescu
- Relațiile societății de medici și naturaliști din Iași cu lumea științifică europeană în primele decenii de activitate - Drd. Erwin Gerhard Brodel
- Repere din istoria psihiatriei judiciare românești - Dr. Octavian Buda
- Un medic în istoria unui oraș - As.univ.dr. Oana Falup-Pecurariu, dr.Ioan Ovidiu Pecurariu
- Legăturile dintre medicina românească și școala medicală germană până în anul 1914 - Șef lucr. dr. Andreea Fleancu, conf.univ.dr. Mihaela Idomir; Costin Bold; Călin Fleancu; șef lucr.dr. Nicoleta Taus
- Începuturile utilizării radiologiei ca metodă diagnostic în Brașov, Sighișoara, Sibiu - Șef lucr. dr. Andreea Fleancu, șef lucr.dr. Gabriela Sechel, Prof.univ.dr.Liliana Rogozea, Alexandru Bănuț, conf.univ.dr.Mihaela Badea
- Istoricul învățământului de sănătate publică din România - Violeta Frâncu, Carmen Domnariu, O.Frâncu
- Evoluția sănătății publice în România - Dr. Dora Ana Gödri, prof. Dr. Liliana Rogozea,
- Istoria transplantului de organe și țesuturi în România - as.univ.dr. Alexandru Keresztes

- Preocupări în domeniul balneologiei românești – aspecte de evoluție în perioada secolelor XVIII – XIX - șef lucr.dr. Roxana Miclăuș, prof.univ.dr.Nicolae Marcu, prof.univ.dr. Liliana Rogoza, prof.univ.dr.Adriana Sarah Nica
- Instrucțiunile medicului și chirurgului orașului Brașov 1763 - Șef lucr.dr. Ion Moleavin, Prof.univ.dr. Liliana Marcela Rogoza,
- Repere istorice ale obiceiului fumatului - prof. univ. dr. Teodor Leășu, conf.univ.dr. Nedelcu Laurențiu, asist. univ. dr. Ileana Pantea
- Publicație de interes medical în limba română realizată de un maramureșean la începutul secolului XIX - Felix Marian

13 iunie 2008

9⁰⁰ -13⁰⁰ Sesiune de Comunicări

**Moderatori: prof. univ. dr. Lazăr Onisâi,
prof.univ.dr. Dana Baran**

- Gheorghe Marinescu, savant de renume mondial - Prof.univ.dr.Ioan Radu, Cristina Mușat, Simona Găbrean
- Recenzie - in memoriám lector univ. colonel dr. farm. Constantin Iugulescu - (1924 – 2006), Editura Sitech, Craiova 2007 - Farm. Maria Gabriela Suliman, prof. ist. Antoaneta Lucașciuc
- Iacob Cihac, autorul primului tratat de istorie naturală tipărit în limba română - Iași, 1837 - Conf.univ.dr. Dana Baran
- Cărți rare din biblioteca UMF “Carol Davila” - Jurist Maria Besciu
- Biblioteci medicale și învățământ medical pe teritoriul românesc până la începutul secolului al XIX-lea - Dr. Bogdan Horia Chicoș
- Manuscrise românești cu conținut medical din secolul al XVIII-lea - Dr. Bogdan Horia Chicoș
- Un tezaur de carte istorico – medicală - Prof. ist. Antoaneta Lucașciuc
- Contribuția lui Carol Davila ca promotor al terapiei balneare pe baze științifice în România secolului XIX - Șef lucr.dr. Roxana Miclăuș, prof.univ.dr.Nicolae Marcu, Prof.univ.dr. Liliana Marcela Rogoza, șef lucr.dr. Alina Pascu

- Succese internaționale ale balneologiei românești – dovezi ale recunoașterii apartenenței medicinei românești la spațiul european al secolului XIX - Șef lucr.dr. Roxana Miclăuș, prof.univ.dr.Nicolae Marcu, prof.univ.dr. Adriana Sarah Nica, prof.univ.dr. Liliana Rogozea
- Biblioteci medicale în antichitate: de la bibliotecile templelor și palatelor la bibliotecile private ale medicilor - Prof. univ. dr. Nicolae Marcu
- Cartea medicală românească în secolul al XIX – lea - Prof. univ. dr. Nicolae Marcu
- Biblioteca institutului medico – legal „Prof. Dr. Mina Minovici” din București - Glorie și declin - Dr. Florin Alex. Stănescu
- Pergamul - reper al istoriei medicinei antice - Șef lucr dr. Roxana Miclăuș, prof.univ.dr.Liliana Marcela Rogozea, șef lucr.dr. Alina Mihaela Pascu, șef lucr.dr. Elena Bobescu, șef lucr.dr.Maria Elena Cocuz
- Bioetica, la aproape patru decenii de la lansarea conceptului - Dr. Constantin Bogdan
- Aspecte etice ale medicinei naziste - Roxana Gheorghe, Manuela Moroșanu, prof.univ.dr. Liliana Rogozea
- Aspecte bioetice ale progresului tehnico-științific - Manuela Moroșanu, Gheorghe Roxana, prof.univ.dr. Liliana Rogozea
- EUTANASIA ~ o problema...? Manuela Moroșanu, Gheorghe Roxana, prof.univ.dr. Liliana Rogozea
- Eutanasia pro și contra - Drd. as. med. Tünde Peter, prof. dr. Iosif Șamotă
- Practici medicale-practici sociale - O exemplificare: chestiunea avortului – prof.univ.dr. Ștefan Ungureanu
- Tuberculoza - o boală de-a lungul mileniilor - Asist.univ.dr. Dana Alexandrescu , dr.Barbu Elena, șef lucr. Bălescu Alexandru¹,
- Profesorul doctor Ioan Mogoș-făuritor de destine și metode de diagnostic în slujba bolilor maligne” (1931-2007) - Dr. Sebastian Nicolau
- Doctorul Ioan Teleianu – promotor și organizator al învățământului medical postuniversitar” - Dr. Sebastian Nicolau
- Doctor Sofia Ionescu, primum inter pares, - prima femeie neurochirurg din România” - Dr. Sebastian Nicolau
- Boala Alzheimer - Morbus Alzheimer - Dr Riad Awwad, Prof. univ. dr. Nicolae Marcu
- Tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție (ADHD): istoric, diagnostic, prognostic – dr. Nagy Deszo

14⁰⁰-18⁰⁰ Sesiune de Comunicări

**Moderatori: șef lucr.dr. Moleavin Ion,
conf.univ.dr. Laurențiu Nedelcu**

- Cancerul bronhopulmonar. Diagnostic și tratament în 2008 - Daniel Ciurescu
- Actualități în cancerul de sân. Diagnostic și tratament – Daniela Oprea
- Prima femeie neurochirurg - Șef lucr.dr. Ligia Neica
- Contribuții la o istorie a micotoxinelor și a efectelor lor asupra sănătății și psihicului colectiv - As.univ.dr. Nicușor Bîgiu, conf.univ.dr.Badea Mihaela, prof.univ.dr.Coman Gheorghe, Tănase Ș., Todiraș D., Tomescu A., Vasiloi M., Vereguț V.
- Istoria “dinamica” a ochelarului - Prof.dr.ing. Mihaela Baritz, Prof.dr.ing. Luciana Cristea, Conf.dr.ing. Diana Cotoros, Prof.dr. Liliana Rogozea
- Câteva volume cu dedicații din colecția catedrei de istoria medicinei din Cluj - Șef lucr.dr. Cristian Bârsu
- Contribuții românești la diagnosticul și tratamentul neoplaziilor maligne ale colului uterin - Col. (r) dr. Gheorghe Berbecar,
- Români, precursori ai geneticii moleculare - Simona Berbecar, Paul Grigorescu, Radu Iftimovici
- Repere istorice ale descoperirilor histologice pulpo-dentinare timpurii - conf. univ. dr. Cornelia Biclesanu
- Maria Sklodowska-Curie, femeia personalitate de excepție a lumii științifice mondiale - As.univ.dr. Antonella Cheșcă
- Infecția cu virusul hepatitic B – trecut și prezent - Șef lucr.dr. Cocuz Maria-Elena, prof.univ.dr. Rogozea Liliana, șef lucr.dr. Miclăuș Roxana
- Scurt istoric al hidatidozei umane - Asist. univ. Delia Costache, asist univ. Cristea Costache
- Climatul profesional în spitalul de pneumoftiziologie -decembrie 2006- Fitoterapia și dischinezia biliară - Mihaela Fulga, Doina Lupulescu, Fulga Cornel, Monica Iancu
- Cezariana și problema alegerii - schimbări de roluri de-a lungul istoriei - Dr. Ingrid-Laura Gheorghe
- Spicuri din istoria scrisă a medicamentelor pe teritoriul țării noastre de-a lungul vremii - Ligia Ghidel, Constanța Rizescu, Lăcrămioara Păcurar, Lidia Timofte Popescu, Cristina Barbu

- Istoria vaccinării antipoliomielită - Asistent univ. dr. Ligia Grad
- Aspecte ale istoriei dezinfecției, Dr. Bianca Haba, dr. Adina Vădănuță-Plotogea, Brok Iuliana, conf.dr. Mihaela Badea, prof.dr. Liliana Rogoza
- Istoricul diagnosticului bacteriologic - Conf. univ. dr. Mihaela Idomir, prof. univ. dr. Codruța Nemet, prof. univ. dr. Liliana Rogoza, șef lucr. dr. Alexandru Bălescu
- Istoricul terapiei antibacteriene - Conf. univ. dr. Mihaela Idomir, prof. univ. dr. Liliana Rogoza, prof. univ. dr. Codruța Nemet, șef lucr. dr. Alexandru Bălescu
- Remember – Robert Koch, unul din părinții microbiologiei moderne - As.univ.dr. Alexandru Keresztes
- Recenzie - "Un farmacist turist Gabriel Dimitriu", Ed. Cavallioti, București 2003, Retipărire 2007, 185 p. A4. - Prof. ist. Antoaneta Lucașciuc
- Recenzie - „Eroii medicinei românești” dr. George d. Vintilă - tiparul „Cartea Românească”, București, 1941 - Prof. ist. Antoaneta Lucașciuc
- Locul și rolul morfopatologiei în evoluția științelor medicale - as.univ.dr. Daniela Micu, dr. S.Marinescu, conf.univ.dr.M.Moga, as.univ.dr. S.Toma, șef lucr.dr. N.Taus
- Scurtă istorie a cancerului de prostată: dinamica conceptelor diagnostice și terapeutice în timp - Șef lucr. dr. Neculoiu M. , Dr. Lazăr M.
- Evoluția tratamentului litiazei urinare în decursul istoriei - Șef lucr. dr. Neculoiu M. , Dr. Lazăr M.
- Cura heliomarina – repere istorice ale valențelor profilactice și de recuperare - Prof.univ.dr. Adriana Sarah Nica, șef lucr.dr. Roxana Miclăuș, dr. Brîndușa Sîrghi, dr. Gilda Mologhianu
- The history of practical anatomy teaching - prof.univ.dr. Onisâi Lazăr, Bătrânu Horia, as.univ.dr.Toma Sebastian
- The contribution of Andreas Vesalius to founding modern anatomy - Prof.univ.dr. Onisâi Lazăr,
- Descoperirea peptidelor natriuretice Digitizarea – o metodă modernă de conservare a cărților și a documentelor medicale vechi, Șef lucr.dr. Alina Mihaela Pascu, prof.univ.dr. Angela Repanovici, prof.univ.dr. Liliana Rogoza, Gabriela Mailat
- Istoricul descoperirii morfologiei și funcțiilor eozinofilului - Șef lucr.dr. Alina Mihaela Pascu, conf.univ.dr. Mihaela Elena Idomir, șef lucr.dr. Alexandru Bălescu, asist. univ. dr. Alexandru Keresztes

- Istoria îngrijirii în Mesopotamia - Prof. univ.dr. Iosif Șamotă, Drd. as. med. Tünde Peter
- Scurtă istorie a diagnosticului medical și evoluția laboratorului clinic - Biochim. princip. Dorina Popa, dr. Dragoș Scarlat, conf. univ. dr. Mihaela Idomir, șef lucrări dr. Alina Pascu,
- Din istoricul histologiei românești - Prof.univ.dr. Ioan Radu, șef.lucr. dr. Ligia Neica, as.univ.dr. Antonela Cheșcă, Cristina Mușat, Simona Găbrean
- Gabriel Socor – primul profesor de fiziologie al facultății de medicină din Iași - Ovidiu Rusu, Sonia Ungureanu, prep.univ.dr. Richard Constantinescu
- Aspecte privind colaborarea dintre medicina umană și veterinară în perioada 1855 – 1935 - Dr. V. Secașiu, dr. D.V. Enache, dr. Lavinia Buvnariu, dr.G. Puchianu
- Recenzie – „Medici și farmaciști din Maramureș” Mic dicționar de Felix Marian - editura Gutinul, Baia Mare, 2006 - Suliman Maria-Gabriela, Lucasciuc Antoaneta
- Romanian contributions in the european implementation of stem cell therapy- As.univ.dr. Toma Sebastian, Bătrânu Horia, Marchiș Maria
- Incursiuni în istoria întreținerii sănătății prin apă în România - Alexandra Voinea, conf.univ.dr. Dana Baran
- Frauda în studiile clinice - L. Nedelcu, A. Balescu, T. Leasu-
- Emigratia medicilor din Spitalul Judetean Brasov in perioada 1980-1989 - L. Nedelcu, A. Balescu, Camelia Scarneciuc -

14 iunie 2008

Corpul K

9⁰⁰-13⁰⁰ Sesiune de Comunicări

- Aspecte etice ale consimțământului informat – prof.univ.dr. Liliana Rogozea, prof.univ.dr. Cristina Borzan, conf.univ.dr. Victoria Burtea
- Etica Sistemelor de Sănătate – prof.univ.dr. Liliana Rogozea, prof.univ.dr. Cristina Borzan, șef lucr.dr. Roxana Miclăuș,

as.univ.dr. Florin Leășu, șef lucr.dr. Alexandru Bălescu, șef lucr.dr. Moleavin Ion

- Etică și Bioinginerie - prof.univ.dr. Liliana Rogoza, șef lucr.dr. Roxana Miclăuș, as.univ.dr. Florin Leășu, prof.univ.dr. Mihaela Baritz

14⁰⁰-18⁰⁰ Sesiune de Comunicări,

- Prezentare de postere -

14iunie 2008

Corpul K

**Moderatori: prof. univ. dr. Liliana Rogoza,
prof. univ. dr. Nemet Codruța**

- 9⁰⁰-11⁰⁰ – Etica cercetării științifice biomedicale- o privire diacronică – masă rotundă
- 11⁰⁰-11¹⁵ – pauză de cafea
- 11¹⁵-13¹⁵ – Etica cercetării științifice biomedicale- o privire diacronică
- 13¹⁵-14⁰⁰ – pauză de masă
- 14⁰⁰-16⁰⁰ – Etica cercetării științifice biomedicale- o privire diacronică

Temele reuniunii:

1. Medicina românească - medicină europeană
2. Istoria cărții și a bibliotecilor medicale (cu ocazia împlinirii a 500 de ani de carte românească)
3. Etica cercetării științifice biomedicale - o privire diacronică (masă rotundă, comunicări)
4. Varia

**MEDICINA ROMÂNEASCĂ: ITINERARII EUROPENE
ȘI DESĂVÂRȘIREA CUNOAȘTERII**

Conf.univ.dr.**Dana Baran**

Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”, Iași

Încă înainte de Hipocrate, nu doar paradigma medicului-călător, ci și a bolnavului-peregrin se consacraseră ca tipare comportamentale. Călătoria medicală însemna, ca și acum, schimb de păreri și de experiență, cunoaștere de cazuri, respectiv de vindecători, asistarea bolnavilor, respectiv aflarea unor medici vestiți, perfecționare prin accesul direct la centre de formare profesională ori, respectiv, la locuri de cură dintre cele mai renumite. În acest spirit s-a dezvoltat inclusiv medicina românească: a fost rodul «marilor migrații» de specialiști, iar propriii săi reprezentanți s-au format, inițial, mai ales în școlile vest-europene germane, austriece și franceze, și, mai puțin, engleze, ori nord-americe. În secolul al XIX-lea, îndeosebi, în Țările Române ajungeau numeroși medici și spîteri din Imperiul Habsburgic și Germania, iar apoi, și din Franța, iar din provinciile românești plecau la studii tineri către aceleași destinații.

IN MEMORIAM - DR. CALCIU ȘI FTIZIOPEDIATRIA BRAȘOVEANĂ

Dr.**Barbu Elena**¹, Asist.univ.dr.**Alexandrescu Dana**²,
șef lucr. **Bălescu Alexandru**²,

¹*Spitalul de Pneumologie Brașov*

²*Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Medicină*

În orașul Brașov „Sanatoriul de copii” a fost deschis în 1952 într-un cadru unde în perioada interbelică funcționase un sanatoriu particular fără specific de tuberculoză. Trimis de către Ministerul Sănătății pentru înființarea unei secții de ftiziopediatrie dr. Mihai Calciu împreună cu soția dr. Beatrice Calciu a amenajat secția de 40 de paturi care ulterior s-a mărit și în care timp de peste 15 ani împreună cu colegii a susținut o activitate clinică și de cercetare prestigioasă.

Secția a funcționat ca un adevărat mic spital, cu serviciu de bronhologie, radiologie, laborator, chirurgie toracică, cu școală, cantină, locuri de joacă pentru copii. De la început s-au internat și copiii cu

tuberculoză din alte județe arondate Brașovului și mai târziu numărul de copii pacienți a crescut o dată cu migrația populației din zona Moldovei în căutare de lucru în orașul industrial din centrul țării.

MEDICINA ROMÂNEASCĂ VERSUS MEDICINA EUROPEANĂ

Boldojar Silvana¹, dr. ***Tomuța Silvia***²

¹Fac. Medicină „V.Papilian” Sibiu, ²Sibiu,

În România există acum centre de excelență în ceea ce privește cercetarea, prioritară fiind studiul genomului și a biologiei celulare. Cercetarea a fost un domeniu vitregit înainte de revoluție însă acum datorită fondurilor și sponsorizărilor începe să-și găsească identitatea proprie în contextul European. La nivel internațional lucrurile stau exact invers. De la cercetare se așteaptă soluții pentru problemele pe care nu a reușit încă să le rezolve clinică. În medicina occidentală promovarea academică se face exclusiv pe cercetare. Înainte de 1989, neexistând fonduri destinate acestui domeniu cercetarea românească a pierdut pasul. Cercetarea medicală românească a primit un suflu nou începând din 2005 când s-a trecut la programele de excelență. Se consideră acum cercetarea un factor de dezvoltare a unei țări, iar Ministerul Cercetării a acordat sume considerabile, în valoare de mii de Euro, fiind declarate centre de excelență cele de la Fundeni pentru chirurgie și de la Cluj pentru biologie moleculară.

Brevetele de invenție produc creștere economică, iar specialitatea aleasă oferă vizibilitate pe plan național.

I.I.MECINIKOV, DESCENDENT AL LUI NICOLAE MILESCU

Dr. ***Gheorghe Brătescu***, București

Lucrarea prezintă date despre savantul rus Iliia Ilici Mecinikov (1845-1916), care a dobândit pe plan mondial prestigiul unuia din cei mai competenți microbiologi și patologi, ceea ce i-a asigurat în 1908 Premiul Nobel pentru fiziologie și medicină. Fără să dețină titlul de medic i s-au recunoscut merite excepționale în afirmarea medicinei moderne, mai ales datorită contribuției sale la descoperirea fagocitozei,

proces fundamental în apărarea organismelor împotriva agresiunii agenților infecțioși.

**RELAȚIILE SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI DIN IAȘI CU
LUMEA ȘTIINȚIFICĂ EUROPEANĂ ÎN PRIMELE DECENII DE
ACTIVITATE**

Drd. *Erwin Gerhard Brodel*
Germania

Colaborarea în plan științific cu Europa în plin proces de cristalizare a științelor moderne cât și activitatea intensă a dr. med. Jakob Czihak (de origine cehoslovacă născut în orașul Aschaffenburg, Germania, absolvent al Facultății de Medicină din cadrul Universității din Heidelberg stabilit în Iași în perioada 1825 - 1853) au condus la constituirea Societății de Medici și Naturaliști din Iași în anul 1833. Intensitatea legaturilor științifice cu Europa susținute de Societate reiese din cercetarea minuțioasă a corespondenței existente în Arhivele Statului din Iași care s-a realizat într-o proporție de cca. 75% cu membri corespondenți de origine germană și austriacă încă din primele decenii de activitate. Influența și aportul incontestabil al lumii științifice germane în procesul de creare și dezvoltare a științelor naturii în Moldova la începutul sec. XIX se datorează fondatorului Societății, dr. med. Jakob Czihak. La inițiativa doctorilor Czihak și Zotta și cu sprijinul nemijlocit al unei părți din boierime și a conducerii țării se constituie la Iași prima Societate de Medici și Naturaliști din Peninsula Balcanică.

Încă de la începutul înființării sale Societatea ieșeană depășește caracterul și obiectivele unei simple societăți medicale și se îndreaptă spre o cuprindere enciclopedică a tuturor ramurilor științifice. (medicină, farmacie, științe naturale, agronomie, paleontologie, geologie).

Procesul de democratizare al învățământului, de înființare a școlilor și universităților în limba maternă a fost implementat și realizat

în Principatul Moldovei prin intermediul societății științifice mai sus menționate.

Societatea de Medici și Naturaliști din Iași și-a continuat activitatea în timpul Revoluției de la 1848 și a luptelor politice pentru Unire situându-se pe poziții progresiste.

În acest context istoric Societatea ieșeană a contribuit nemijlocit prin activitatea întreprinsă la dezvoltarea științei, culturii și a economiei țării.

REPERE DIN ISTORIA PSIHIATRIEI JUDICIARE ROMÂNEȘTI

Dr. Octavian Buda

Institutul Național de Medicină Legală „Mina Minovici”

Un statut al bolnavului mintal privind internarea și protejarea acestuia după comiterea unei infracțiuni sau la întocmirea unui act civil se configurează de la primele reglementări românești scrise, de la Pravile, continuându-se cu Regulamentul din 1864, apoi cu Legea alienaților din 1894 (inspirată după modelul legii franceze din 30 iunie 1838) și cu Legea din 1930. Sunt prevăzute, încă din sec. XVII un fel de „măsuri de siguranță”, sub forma unui început de asistență socială a nebuniei și de privare condiționată a libertății alienatului, atâta timp cât durează nebunia. Legea publicată în Monitorul Oficial 203/15 decembrie 1894 obliga spitalul de psihiatrie să informeze în scris organele de procuratură despre orice internare, inclusiv a bolnavilor psihici delincvenți. Prefectul avea obligația să viziteze periodic spitalele de psihiatrie, să controleze registrul de internări, să ceară precizări cu privire la bolnavii psihici spitalizați și să tragă medicii la răspundere, în cazul nerespectării dispozițiilor legale sau al îngrijirilor necorespunzătoare. Psihiatria judiciară românească a fost reprezentată de frații Minovici sau de savanți de talia lui Alexandru Șutzu, Constantin Parhon, Mihail Kernbach sau Panait Zosin.

UN MEDIC ÎN ISTORIA UNUI ORAȘ

As.univ.dr. **Oana Falup-Pecurariu,**

dr. Ioan Ovidiu Pecurariu

Facultatea de Medicină, Universitatea "Transilvania" Brașov

Dr. Ovidiu Pecurariu a trăit între anii 1902-1990. După ce a funcționat ca preparator și mai apoi asistent universitar la Facultatea de Medicină Cluj se mută la Brașov unde trăiește și activează ca medic până la deces. În perioada 1962-1973 a fost membru al Comitetului pe țară al Societății Române de Medicină Internă iar mai apoi al Societății Române de Gastroenterologie. A publicat peste 40 de lucrări originale, 120 de prezentări la diferite congrese și conferințe atât în țară cât și în străinătate participând la mai mult de 160 de manifestări științifice. Teza lui de Doctorat în afara contribuțiilor personale a fost una dintre primele lucrări românești asupra metabolismului bazal.

Dintre problemele medicale studiate amintim valul de gușă endemică care a afectat județul Brașov între anii 1947-1949 la care a studiat 2152 de cazuri, fiind primul studiu populațional din România. A studiat de asemenea valul de hepatită B precum și legătura între aceasta și utilizarea seringilor și acelor subliniind importanța anamnezei pentru hepatita B. A fost inițiatorul zilelor medicale Brașov-Sibiu și Brașov-Cluj.

LEGĂTURILE DINTRE MEDICINA ROMÂNEASCĂ ȘI ȘCOALA MEDICALĂ GERMANĂ PÂNĂ ÎN ANUL 1914

Șef lucr. dr. **Andreea Fleancu**, conf.univ.dr. **Mihaela Idomir**; **Costin Bold**; **Călin Fleancu**; șef lucr.dr. **Nicoleta Taus**
Universitatea „Transilvania” Brașov, Facultatea de Medicină

Studiul se referă la ecoul științei medicale germane în cele două Principate Române, referindu-se în principal la oglindirea achizițiilor medicale din țările germane în periodicele medicale românești.

Astfel, aceste periodice au publicat traduceri integrale sau rezumate ale articolelor de specialitate apărute în revistele germane, extrase din tratate și monografii, traduceri după prelegeri ale unor

celebrii profesori germani.

Cele mai importante periodice ce au manifestat interes în acest sens au fost „Medicul Român”, apărută în 1859, „Monitorul Medical” (1862-1869), „Gazeta medico-chirurgicală a spitalelor”, „România Medicală”.

În aceste periodice au publicat în mod direct celebrități medicale ale „noii școli medicale vieneze” cum ar fi doctorul Leopold Kugel, dar și medici de origine română ajunși faimoși în Viena, cum ar fi profesorul Carl Ludwing Sigmund, din Sighișoara.

Subliniem că atât școala medicală germană cât și cea franceză au avut succes în România, medicii români având însă o atitudine angajată, activă, în controversele dintre acestea.

Medicii de origine română specializați în Germania și Austria, precum și studenții aflați la studii, au menținut un contact științific permanent cu medicina românească, mai mult au înființat și o asociație studențească „Societatea Tinerilor Români din Berlin” care a militat în acest sens.

Numele unor medici precum Victor Babeș, Gheorghe Marinescu, Thoma Ionescu, Dimitrie Gerota, Nicolae Kalinderu era binecunoscut în cercurile specialiștilor din Germania.

ÎNCEPUTURILE UTILIZĂRII RADIOLOGIEI CA METODĂ DIAGNOSTIC IN BRAȘOV, SIGHIȘOARA, SIBIU

Șef lucr. dr. *Andreea Fleancu*, șef lucr.dr. *Gabriela Sechel*,
Prof.univ.dr.*Liliana Rogozea*, *Alexandru Bănuț*,
conf.univ.dr.*Mihaela Badea*

Universitatea " Transilvania " Brașov, Facultatea de Medicină

Radiologia își începe dezvoltarea ca știință în 1896, 23 ianuarie, la Wurzburg, Germania. Datorită unei indiscreții, cu 18 zile mai devreme ziarul vienez „Die Presse” scrie un articol despre un nou tip de raze, articol ce va fi preluat de ziare din Sibiu (Siebenburgisch-Deutsches Tageblatt) și Brașov (Kronstadter Zeitung).

Apare interesul față de noua descoperire. La scurtă durată după apariția articolelor numeroase despre invenția lui Roentgen, profesorul

Karl Albrich-junior din Sibiu reproduce cu succes experimentele atât de mult discutate. Mai mult, pentru că aparatul era prea scump, profesorul Albrich a construit el o copie fidelă de care se folosea pentru a executa radioscopiile necesare Spitalului din Sibiu și Spitalului Militar.

Faima acestei noutăți s-a răspândit și cel de-al doilea radiolog apare la Sibiu și Brașov. Profesia acestuia este puțin diferită - Franz Herb era fotograf și avea în posesie un aparat Roentgen.

Începe astfel asimilarea cunoștințelor noi provenite din Germania și apar tot mai mulți oameni interesați: elevul Arthur Leitinger din Brașov își construiește singur un aparat Roentgen, la Sighișoara se înființează o secție de radiologie condusă de doctorul Cornelius Muller; și numărul cercetărilor crește pe zi ce trece.

Va urma o perioadă de aprofundare, tehnologia fiind în stadiul de noutate.

ISTORICUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DE SĂNĂTATE PUBLICĂ DIN ROMÂNIA

Violeta Frâncu, Carmen Domnariu, O.Frâncu
Facultatea de Medicină „V.Papilian”, Sibiu

Preocupările sistematice pentru studiul igienei și sănătății publice au în țara noastră o vechime de aproape două secole și jumătate. Învățământul românesc de igienă a fost inaugurat oficial în anul 1861, când a fost înființată, în cadrul Școlii Naționale de Medicină și Farmacie din București, o catedră independentă de Igienă și salubritate publică, sub conducerea lui Iacob Felix. Activitățile de sănătate publică au fost incluse în activitatea Institutului de igienă încă de la crearea acestuia, în cadrul unui laborator de organizare sanitară (Administrație sanitară – 1930, Medicină socială – 1940, Igienă socială - 1944). În 1942, ca urmare a demersurilor făcute de Gheorghe Banu ia ființă prin Legea nr. 386/1942 prima catedră de medicină socială din România, la București. Apariția sa a fost legată de nevoia socială, iar dezvoltarea sa s-a datorat progreselor făcute în științele medicale și sociale. De altfel, apariția formală a învățământului universitar a fost ulterioară înființării

institutelor de igienă și sănătate publică, în 1927, la București (D. Mezincescu) și în 1930, la Cluj (I. Moldovan). Se pot identifica domenii de preocupări dominante la fiecare din școlile de sănătate publică din principalele provincii ale României. Astfel, la Iași - medicina rurală, demografia și epidemiologia; la Cluj - metodele cantitative, asistența medico-socială, importanța familiei și proiectarea reorganizării sistemului sanitar prin Legea Sanitară și de Ocrotire Moldovan din 1930, la Timișoara - demografia și medicina de familie, etc.

Problemele grave ale sănătății au solicitat și atenția universităților care s-au implicat în programele naționale de control a unor boli transmisibile și netransmisibile, de reducere a mortalității infantile sau de promovarea sănătății reproducerii.

Se remarcă de asemenea implicarea, după anul 1990 a specialiștilor de sănătate publică și management sanitar în procesul dificil al reformei sistemului de îngrijiri de sănătate din România. Astfel s-a creat în anul 1991, Institutul Național pentru Servicii de Sănătate și Management, astăzi Școala Națională de Sănătate Publică și Management Sanitar, un important centru pentru învățământul sănătății publice și managementului sanitar din țara noastră.

În prezent există în România patru Institute de Sănătate Publică (București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara) și două Centre de Sănătate Publică (Sibiu și Târgu Mureș), care asigură îndrumarea tehnică și metodologică a rețelei de sănătate publică, în funcție de domeniul lor de competență.

EVOLUȚIA SĂNĂTĂȚII PUBLICE ÎN ROMÂNIA

Dr. Gödri Dora Ana, prof. Dr. **Liliana Rogoza**,
Universitatea "Transilvania" Brașov - Facultatea de Medicină;
Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov

Sănătatea publică este un domeniu multidisciplinar care include și utilizează știința fundamentală și aplicativă, învățământul, științele sociale, economia, managementul și deprinderile de comunicare pentru

a promova o viață prosperă a individului și comunității. Istoricul sănătății publice este indispensabil legat de evoluția gândirii sanitare. Bazele organizării sănătății publice contemporane au fost puse la sfârșitul secolului XIX și în prima jumătate a secolului XX. La etapa actuală cerințele publice față de asistența medico-sanitară și accesibilitatea tuturor tipurilor de servicii medicale, inclusiv a celor specializate și înalt calificate, sunt exagerate și nu pot fi acoperite din resursele financiare și umane disponibile. Atât țările dezvoltate, cât și cele sărace sau în curs de dezvoltare se confruntă cu aceeași problemă – managementul eficient al resurselor limitate. Problemele grave ale sănătății au solicitat atenția universităților care s-au implicat în programele naționale de control a unor boli transmisibile, ale unora netransmisibile cu extindere în masă, ale reducerii mortalității infantile sau ale promovării sănătății.

ISTORIA TRANSPLANTULUI DE ORGANE ȘI ȚESUTURI ÎN ROMÂNIA

As.univ.dr. *Alexandru Keresztes*
Universitatea „Transilvania” Brașov

Transplantul în țara noastră a fost o preocupare a medicilor începând cu secolul XX, anul 1958 marcând realizarea primului transplant de piele. Au urmat apoi transplantul de cornee, cel de ficat, apoi în anii '80 a urmat transplantul reușit de rinichi. Realizări deosebite s-au înregistrat după 1990, când se pun bazele unei adevărate rețele naționale de transplant, iar anii 2000 aduc realizări spectaculoase în domeniu (transplant hepatic, cardiac, pancreas, medular), iar legislația în domeniu a fost aliniată normelor europene.

**PREOCUPĂRI IN DOMENIUL BALNEOLOGIEI ROMÂNEȘTI – ASPECTE
DE EVOLUȚIE ÎN PERIOADA SECOLELOR XVIII – XIX**

Șef lucr.dr. **Roxana Miclăuș**¹, prof.univ.dr.**Nicolae Marcu**²
prof.univ.dr. **Liliana Rogozea**¹, prof.univ.dr.**Adriana Sarah Nica**²
¹Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov, România
²Universitatea de Medicina si Farmacie „Carol Davila”, Bucuresti,

Curentul iluminist aduce un val de noutate și în domeniul balneologiei, prin activitatea lui Michael Neustadter, Lucas Wagner, Samuel Koleseri, Istvan Matyus, Ferecz Nyulas și culminând cu contribuția lui Vasile Popp.

Neustadter descrie epidemia de ciumă din 1786 și promovează vaccinarea antivariolică prin lucrări traduse din germană în română, maghiară și apoi croată și a luat parte la analiza unor ape minerale în Transilvania. Lucas Wagner din Brașov publică la Viena prima lucrare sintetică despre apele minerale din Transilvania: „De aquis medicatis Magni Principatus Transilvaniae”, în care include și rezultatele analizelor anterior efectuate de alți medici din Transilvania.

Samuel Koleseri, scrie la acea vreme peste 40 lucrări științifice, abordând teme de balneologie, pe lângă cele de epidemiologie și terapeutică.

Istvan Matyus analizează printre primii apele minerale din Transilvania, rezultatele fiind inserate în lucrările sale „Dietetica” 1762-1766, „Dietetica veche și nouă” 1787-1793 și în manuscrisul său „De aquis Rhadnensibus”.

Ferencz Nyulas, descrie în 1800, în lucrarea sa capitală „Despre analiza apelor medicale din Țara Ardealului”, și feră primele analize precise ale apelor minerale din regiunea Rodnei. Nyulas semnalează prezența manganului în apele minerale și descrie cu câțiva ani înaintea lui Kolbe, efectul antiputrifiant al apelor cu conținut de dioxid de carbon.

În anii care urmează, dezvoltarea balneologiei românești culminează cu contribuția științifică a lui Vasile Popp, deschizător de drumuri în istoria medicinei românești, lucrarea sa „Despre apele minerale de la Arpătac, Bodoc și Covasna”, publicată la Sibiu în 1821, fiind prima scriere medicală apărută în limba română pe tot cuprinsul

teritoriului românesc.

**CONTRIBUȚIA LUI CAROL DAVILA CA PROMOTOR AL TERAPIEI
BALNEARE PE BAZE ȘTIINȚIFICE ÎN ROMÂNIA SECOLULUI XIX**

Șef lucr.dr. *Roxana Miclăuș*¹, prof.univ.dr. *Nicolae Marcu*²,
Prof.univ.dr. *Liliana Marcela Rogozea*¹, șef lucr.dr. *Alina Pascu*²
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,
UMF București

Lucrarea reunește date din literatură în sprijinul evidențierii personalității și competenței generalului Carol Davila. Acesta se impune în balneologia românească în a doua jumătate a secolului XIX, când fiind îndreptățit de funcția administrativă de șef al serviciului militar, va reforma pe baze științifice sistemul balnear românesc, distrus și ignorat la acel moment de mai bine de 50 de ani. Acțiunile sale concrete s-au însumat în ceea ce ar putea fi astăzi un model foarte bun al unui plan managerial, care include:

1. Studiul bazei materiale și a resurselor existente și noi investiții de dezvoltate (inventarierea patrimoniului balnear și al gradului de distrugere în momentul preluării, extinderea și construirea de noi instalații balneare – Pucioasa 1864, curățirea și protejarea izvoarelor – Căciulata 1866 și altele)
2. Dezvoltarea cercetării în domeniul balneologiei (inițiază analiza chimică a apelor minerale de la Olănești, Pucioasa, Călimănești) și promovarea rezultatelor pe plan internațional în scopul valorificării științifice a apelor minerale românești (expoziția de la Viena 1873, Bruxelles 1893, Congresul de hidrologie de la Paris 1889)
3. Organizează cadrul legal și științific de desfășurare a activităților de cercetare, tratament și dezvoltare a balneologiei în România (înființarea Societății de hidrologie, București 1868, contribuie la apariția legislației balneare, autorităților publice și a instituțiilor de profil)
4. Formarea resurselor umane (evidențierea necesității educării medicilor în domeniul balneologiei, în care se încadrează inițiativa generalului Carol Davila de a aduce studenții în medicină pentru a

face practică la Olănești).

**SUCCESE INTERNAȚIONALE ALE BALNEOLOGIEI ROMÂNEȘTI –
DOVEZI ALE RECUNOAȘTERII APARTENENȚEI MEDICINEI
ROMÂNEȘTI LA SPAȚIUL EUROPEAN AL SECOLULUI XIX**

Șef lucr.dr. **Roxana Miclăuș**¹, prof.univ.dr. **Nicolae Marcu**²,
prof.univ.dr. **Adriana Sarah Nica**², prof.univ.dr. **Liliana Rogozea**¹,
¹Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,
²UMF București

Lucrarea trece în revistă succesele repurtate de medicina românească în domeniul balneologiei în secolul XIX, menționând ca repere principale recunoașterea internațională a apelor minerale românești la expoziția universală de la Viena în 1873 (unde au fost trimise probe ale apelor minerale de la Borsec și Căciulata care au fost medaliatate cu aur și unde este prezentată broșura scrisă în limba franceză de doctorul Veleanu și care prezenta rezultatele cercetărilor efectuate la Balta Albă) și mai apoi la expoziția de la Frankfurt pe Main 1881, unde au fost prezentate apele de la Slănic Moldova. Succesul internațional este urmat la congresul de la Bruxelles din 1893, unde apa termală de la Bivolari împreună cu apa de Căciulata au obținut medalia de aur, apoi la Bratislava în 1908 cu apa de Buziaș.

Lucrarea se referă și la începuturile valorificării apelor minerale pe plan național și internațional, prin îmbutelierea și exportarea lor peste hotare.

**INSTRUCȚIUNILE MEDICULUI SI CHIRURGULUI ORASULUI BRASOV
1763**

Șef lucr.dr. Ion V. Moleavin, prof.univ.dr. Liliana Rogozea,

Primii medici ai brașovului Johann Friedrich Mylius physicus ordinarius și Michael Czackul academicus și chirurg al orașului în data de 2 respectiv 5 decembrie 1763 au redactat proiectele pentru instrucțiunile medicului și chirurgul orașului Brașov, în urma dispozițiilor primite de la superiorii orașului. Ambele au fost parafate pe data de 7 decembrie 1763. De aceste instrucțiuni s-a ținut cont în redactarea jurămintelor medicului și farmacistului din anul 1782 cât și de spiritul hipocratic. Redăm în continuare atât proiectele cât și instrucțiunile finale așa cum au fost ele concepute la data respectivă. Materialele ne-au fost puse la dispoziție din arhiva veche a orașului Brașov prin bunăvoința D-nei Director Elisabeta Marin căreia îi mulțumim pe această cale.

PRIMA FEMEIE NEUROCHIRURG

Șef lucr.dr. *Ligia Neica*

Facultatea de Medicină Brașov, Universitatea Transilvania

Prima femeie neurochirurg din lume, a fost o româncă. Numele acestei reputeate personalități a lumii medicale mondiale, este Sofia Ionescu.

S-a născut în 1920 la Fălticeni. A fost absolventă a Facultății de Medicină din București.

S-a remarcat prin numeroase operații efectuate la nivelul creierului dar și pe coloană, prin care a salvat mii de vieți omenești. A operat de-a lungul unei jumătăți de veac, mari personalități din țară și din întreaga lume.

Sofia Ionescu a învățat să opereze pe creier de la renumitul profesor Dimitrie Bagdasar. Echipa de medici cu care a lucrat era alcătuită din profesorul Bagdasar, doctorul Arseni și doctorul Ionescu, personalități care au cooptat-o și pe tânăra doctoriță. În 1944 a efectuat prima sa operație pe creier. În acest fel Sofia Ionescu și-a început pionieratul în neurochirurgie.

Pe lângă activitatea desfășurată în plan medical în sala de operație, și-a făcut timp pentru a scrie și numeroase lucrări științifice în

această ramură medicală.

Deși era o femeie curajoasă cu bisturiul în mână, în viața personală era o timidă. Cu toate că a avut deosebite succese profesionale, în plan sentimental lucrurile nu au fost similare. A avut neșansa ca marea iubire a vieții ei să se stingă prematur din viață, căsătorindu-se astfel cu alt bărbat. A avut doi copii, un fiu și o fiică, pe care i-a crescut cu devotament.

A fost o femeie modestă, care deseori trecea neobservată pe stradă, cunoscută fiind doar în lumea ei.

La încheierea activității sale medicale, în prag de pensie, în anul 1990, ca urmare a efortului depus, a avut probleme cu vederea. Remarcându-se prin numeroase succese profesionale în medicină, recunoscute pe plan mondial, a dobândit titlul de profesor universitar și membru emerit al Academiei de Științe Medicale.

A decedat la 24 martie 2008 fiind înmormântată la Cimitirul Bellu, fără fast.

**„PROFESORUL DOCTOR IOAN MOGOȘ
FĂURITOR DE DESTINE ȘI METODE DE DIAGNOSTIC
ÎN SLUJBA BOLILOR MALIGNNE” (1931-2007)**

Dr. *Sebastian Nicolau* – București

Ardelean prin obârșie și tenace în crezul său pus în slujba celor suferinzi de boli maligne, spirit inventive cu credința neabătută în adevărul științific, profesorul doctor Ioan Mogoș, ani îndelungați șef de secție și cariatidă a Institutului oncologic “prof. dr. Alexandru Trestioreanu” din București – traiectoria medicală și titlurile academice obținute, i-au confirmat pe deplin valoarea.

Lucrarea prezintă sintetic dar semnificativ complexitatea ilustrei personalități.

**“DOCTORUL IOAN TELEIANU – PROMOTOR ȘI ORGANIZATOR AL
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI MEDICAL POSTUNIVERSITAR”**

Dr. *Sebastian Nicolau* – București

Provenind dintr-o familie modestă de țărani săraci din comuna Brănești satul Brebeni din județul Gorj, născut la 7 aprilie 1929, doctoral Ioan Teleianu, a avut o evoluție remarcabilă, devenind o figură de referință a învățământului medical postuniversitar românesc din a 2-a jumătate a secolului 20. S-a stins premature din viață în anul 2007.

În lucrare, autorul abordează pe larg, semnificațiile activității sale, rămase durabil în memoria contemporanilor săi.

**“DOCTOR SOFIA IONESCU, PRIMUM INTER PARES, - PRIMA FEMEIE
NEUROCHIRURG DIN ROMÂNIA”**

Dr. *Sebastian Nicolau* – București

Născută pe meleagurile Moldovei, provincie dătătoare a atâtor mari valori ale culturii și științei românești, în anul 1920 la Fălticeni și stinsă de curând din viață la începutul anului 2008, Sofia Ionescu a absolvit Facultatea de Medicină din București în 1944, și-a început prodigioasa carieră la Spitalul de neurochirurgie, chiar din timpul facultății – 1943 – sub conducerea renumitului profesor Dimitrie Bagdasar, spital în care a funcționat până la pensionare, parcurgând toate gradele profesionale începând cu externatul și până la cel de medic primar gradul I – șef secție.

Carierea sa, model de devoțiune și profesionalism, nu lipsită de obstacole și dificultăți, va fi prezentată pe larg în lucrarea care-i este consacrată.

GHEORGHE MARINESCU, SAVANT DE RENUME MONDIAL

Prof.univ.dr *Radu Ioan, Cristina Mușat, Simona Găbrean*
Facultatea de Medicină, Brașov

În timpul celor peste 50 de ani de activitate științifică (1887-1938), Gheorghe Marinescu a publicat peste o mie de lucrări din domeniile: neuroanatomie normală și patologică, neurologie, neurofiziologie, histo- și citochimie, culturi de țesuturi, gerontologie ș.a.

Prin activitatea și opera sa științifică, Gheorghe Marinescu este considerat fondatorul școlii de neurologie și neuropatologie din România. Pasiunea lui de-o viață a fost celula nervoasă și a publicat cartea „Celula nervoasă” (două volume, peste o mie de pagini, în limba franceză, la o editură din Paris) în 1909. Această carte este prima de acest gen din lume, salută cu entuziasm de savanți ca Ramon y Cajal și n-a fost depășită până astăzi de vreo lucrare de acest fel.

Având geniu de cercetător, a aplicat pentru prima dată în țara noastră noi metode de investigație pentru neuropatologie, în clinica neurologică și endocrinologică. La 36 de ani, Gheorghe Marinescu devine profesor la Clinica de Boli Nervoase, Facultatea de Medicină din București și membru corespondent al Academiei Române, iar în 1906 – membru titular. A fost distins cu doctor honoris causa la patru universități și ales membru în șapte academii străine.

Huston Merrit, președintele Societății de Neurologie din SUA, scria la un sfert de secol de la moartea lui Marinescu: „Marinescu a făcut mult nu numai pentru neurologia românească, nu numai pentru neurologia americană ci și pentru progresul neurologiei în lumea întreagă.”

**RECENZIE - IN MEMORIAM LECTOR UNIV. COLONEL DR. FARM.
CONSTANTIN IUGULESCU - (1924 – 2006)
EDITURA SITECH, Craiova 2007**

Farm. *Maria Gabriela Suliman*¹, prof. Ist. *Antoaneta Lucașciuc*²
¹Agenția Națională a Medicamentului, ²Societatea Română de
Istoria Medicinii

Apariția acestui volum (108 p.) cuprinde biografia aproape întregită, a col. Dr. farmacist C. Iugulescu, personalitate de prestigiu a farmaciei românești militare și civile.

Dedicațiile omagiale (20 la număr) au fost semnate cu dragoste filială și respect de colaboratori și prieteni care au relevat bogata și variata sa activitate științifică, ca fiind unul dintre cei mai vrednici

istoriografi ai farmaciei și medicinei.

Bibliotecile universitare (de profil) și nu numai, s-au îmbogățit prin această carte, cu o viață exemplară demnă de aspirațiile profesiei de farmacist.

C. Iugulescu, propovăduitor convins al celor mai „nobile scopuri și idealuri”, a lăsat urmașilor o mare moștenire istorico – farmaceutică; a fost inițiatorul și fondatorul Societății Române de Istoria Farmaciei (S.R.I.F. – 13 iunie 1991), realizând și afilierea acesteia la Societatea Internațională de Istoria Farmaciei (I.G.G.P. – Berlin, 1999).

Cu adevărat, cele două „testamente” ale „secretarului perpetuu” – primul, adresat nucleului de conducere și executiv din Societatea Română de Istoria Farmaciei (S.R.I.F.) și al doilea, „pentru colegii farmaciști și de alte profesii, care vor asigura continuitatea activității de istoria farmaciei în România” – iluminează portretul umanistului care a plecat în lumea veșniciei, cu gândul împăcat că și-a făcut pe deplin datoria: „Câte lucruri frumoase am făcut împreună!”

Iar pentru urmași, un imperativ la perenitate:

- „Să nu lase Societatea noastră de Istoria farmaciei să se desființeze, adică să moară prin lipsă de activitate!”

IACOB CIHAC, AUTORUL PRIMULUI TRATAT DE ISTORIE NATURALĂ TIPĂRIT ÎN LIMBA ROMÂNĂ - IAȘI, 1837

Conf.univ.dr. *Dana Baran*

Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”, Iași

În Țările Române, secolul al XIX-lea stă sub imperativul emancipării naționale, al dezvoltării unei culturi umaniste și științifice de anvergură europeană în limba poporului. Este ceea ce permit, cu anumite limite, „Regulamentele Organice” în Moldova și Valahia, și Iluminismul habsburgic în Transilvania. În acest climat pașoptist și unionist, mișcările intelectualilor din provinciile istorice românești definesc o epocă marcată de începerea învățământului și a presei în limba română. Doctorul Iacob Cihac, bavarezul cu ascendență cehă, moldo-valah de adopțiune, ctitor al Societății Medicilor și Naturaliștilor din capitala Modovei (1833), va publica la Iași, în „Tipografia Albinei”,

la 10 iulie 1837, cel dintâi tratat de Istorie Naturală „în limba valahă”. Lucrarea va contribui esențial nu doar la răspândirea cunoștințelor domeniului, ci, deopotrivă, la formarea terminologiei științifice românești.

CĂRȚI RARE DIN BIBLIOTECA UMF “CAROL DAVILA”

Jurist *Maria Besciu*
Ddr. istoria medicinei

Textul tipărit pe hârtie rămâne esențial. Lectura te pune în contact, în fiecare clipă, cu istoria, cu personalitățile culturii universale. Biblioteca în sensul tradițional al cuvântului înseamnă depozit de carte (biblios- carte; theka- depozit).

Lectura este nu numai pasiune, dar și o artă „Arta de a citi este arta de a gândi, plus încă ceva” spunea Emile Foguet în „Arta de a citi”.

În limba latină *legere* înseamnă a citi dar și a culege, deci trebuie să știi să citești, să ai puterea de selecție, să culegi cele mai frumoase idei, cele mai inteligente dialoguri pe care le-a creat spiritul uman

Pe frontispiciul Bibliotecii din Teba era scris „Cartea – leac pentru suflet”, iar pe ușa bibliotecii domnitorului Constantin Brâncoveanu, de la mănăstirea Hurezu, în 1708 scria: „Biblioteca dă hrană dorită sufletească, această casă a cărților îmbină prea înțeleaptă îmbelșugare”.

În România tiparul a fost inventat în 1507 de către călugărul Macarie, sârb de origine, iar prima carte tipărită pe pământ românesc a fost „Liturghierul slavon”. Dar, prima carte tipărită în limba română rămâne „Catehismul luteran” tipărită la Sibiu, în 1544, de către primul tipograf român, Filip Moldoveanu

La Brașov în anul 1546 a început fabricarea hârtiei, și tot la Brașov a lucrat diaconul Coresi.

Prima bibliotecă publică a apărut în timpul lui Cezar (101-44 î.Ch.), și o bibliotecă cu două secții greacă și latină în timpul împăratului Augustus etc.

În Țările Române, primele Biblioteci au fost cele mănăstirești – benedictine, franciscane, dominicane și ale catedralelor, iar în secolul al-XVIII-lea bibliotecile: Constantin Brâncoveanu, Antim Ivireanu, Constantin Mavrocordat, Dimitrie Cantemir etc. În Transilvania erau renumite colecțiile particulare: Teleki, Bruckenthal, Battyanaeum etc.

Biblioteca Facultății de Medicină „Carol Davila” din București număra în 1884 mai puțin de 1000 de volume – 39 românești, 212 latine, 160 franceze, 28 grecești și 267 germane.

În 1890 s-a tipărit primul catalog al Bibliotecii în care erau înregistrate 4726 de volume dintre care 762 periodice.

De abia, în 1907, decanul Facultății, Thoma Ionescu, a inaugurat sala de lectură „cu cărțile existente și cu 106 jurnale medicale.

Singurul incunabul care se află în Colecția Bibliotecii noastre este ediția de la Koln, din 1481, a enciclopediei „Liber de proprietatibus rerum”, operă a călugărului franciscan englez, Bartholomaeus, profesor de teologie la Paris și Magdeburg,

O lucrare deosebită este cea din donația prof. dr. N. Kalinderu, ea se referă la personalități și evenimente istorice ale românilor – N. Olahus, Petru Rareș, Despot Vodă etc. Cartea provine din biblioteca scriitorului Gh. Asachi.

În lucrarea, „Cărți rare din biblioteca Facultății de Medicină „Carol Davila”, voi prezenta pe larg exemplarele deosebite.

Însemnările manuscrise și ex-librisurile ne arată că unele exemplare au avut parte de peregrinări prin diferite țări europene, dar și prin bibliotecile colecționarilor români.

**BIBLIOTECI MEDICALE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT MEDICAL
PE TERITORIUL ROMÂNESC PÂNĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL
XIX-LEA**

Dr. **Bogdan Horia Chicoș**
Centrul de Boli Reumatismale „Ion Stoia”, București

There is proven evidence that libraries existed on the Romanian territories from ancient times, in manors and in monasteries. Libraries, as the ones belonging to Mavrocordat and Cantacuzino families, from Barnovski monastery or from Church “Saint Nicholas” in Brașov, reveal the wish of people who had the opportunity to study in Western European countries to expand their knowledge.

There are no traces of exclusive medical libraries till the XIXth Century, but we can find in those libraries books with medical content written in foreign languages, or manuscripts translated into Romanian and Greek, following the request of the educated rich people for the benefit of their families.

We can assume that when High Schools and Academies have been founded in Romanian Counties in the XVIIIth Century, there was medical material preserved in written form in libraries. But, at the same time, in Western Europe, even since the XIIth Century, when medical universities were founded, written information had been considered of high importance (not to mention the period of the VIIth Century, at Salerno).

Difference between us, the Romanian, and these European nations was not a matter of an intellectual level, but one of spiritual peace necessary for a cultural blossom.

MANUSCRISE ROMÂNEȘTI CU CONȚINUT MEDICAL DIN SECOLUL AL XVIII-LEA

Dr. **Bogdan Horia Chicoș**
Centrul de Boli Reumatismale „Ion Stoia”, București

In the XVIIIth Century several manuscripts with medical content were written on demand of rich families for the benefit of their families. I assume that the writer had medical knowledge because he used medical foreign sources.

For exemplification, I proceeded at the transcription for the first time from the chirilic into Latin alphabet (interpretation provided), of two Romanian Manuscripts: Mss. No. 933, containing anatomic, physiologic and semiologic information (partially) and Mss. No. 1171, containing receipts (in integrum).

These manuscripts are real proving of the fact that Romanians used the medical knowledge belonging to the second half of the XVIIIth Century.

UN TEZAU DE CARTE ISTORICO – MEDICALĂ

Prof. ist. *Antoaneta Lucașciuc*
membru al S.R.I.M. și S.M.S.P.R. București

Biblioteca Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România (S.M.S.P.R.), cu o vârstă aproape adolescentină, a fost înființată în anul 1990, odată cu această prestigioasă organizație de cultură (președinte prof. dr. C. D. Zeletin).

Cele 800 de volume (majoritatea de beletristică) poartă semnătura confrăților scriitori și poeți, al căror verb mărturisește sursa de inspirație niciodată înstrăinată de profesia mereu în dăruire și sacrificiu, pentru sănătatea semenilor.

O parte din tomuri cuprinde bogata istoriografie a vieții și activității personalităților medicinei românești, autorii, ei înșiși, iatroistoriografi consacrați: ca prim exemplu, vrednicul octogenar dr. G. Brătescu. Dintr-o enumerare (pe care n-o putem epuiza aici) extragem un alt nume afirmat în literatura medico – istorică, a altui octogenar, clujeanul dr. Florea Marin. Opera sa, „Vieți dedicate omului” continuă seria „personalităților medicale clujene” în mai multe volume monografice, ca exemplu: V.L. Bologa, Ioan Goia ș.a.

Nu în ultimul rând, amintim și colecția de larg interes, «Caietele „Vieții medicale” », care poate face obiectul unui studiu aparte. Cele 12 volume (1995 – 2006) au adunat selectiv texte publicate în săptămânalul „Viața medicală” (dir. Dr. M. Mihailide). Ele se pot ușor identifica prin titlurile sugestive, alese în momente conjuncturale: „Tăierea nodului gordian” (vol. II, 1996) sau „Pluta ultimei speranțe” (vol. IV, 1998).

Deasemena, coperta I-a este realizată artistic – excelând cu ultimele trei volume care pot ferici și pe cei mai pretențioși bibliofili.

Sumarul respectă rubricile ziarului și cele aproximativ 400 de pagini ale fiecărui volum – reproduc istoria reformelor sanitare din țara noastră, evoluția cercetărilor științifice, prezentare de caz, dialoguri cu elitele medicale de peste hotare, dicționar medico – istoric, manifestări de artă și cultură, etc.

Biblioteca S.M.S.P.R. se află în incinta Spitalului clinic de boli infecțioase și tropicale „Victor Babeș” din București iar de managementul acesteia se ocupă cu devotament și competență doamna Ana Ionescu, secretar – trezorer al S.M.S.P.R. și al S.R.I.M.

BIBLIOTECI MEDICALE IN ANTICHITATE: DE LA BIBLIOTECILE TEMPLELOR ȘI PALATELOR LA BIBLIOTECILE PRIVATE ALE MEDICILOR

Prof. univ. dr. *Nicolae Marcu*
UMF București

În orașul sumerian Nippur, în timpul Renașterii Sumeriene, (2200 î.Chr.), s-a descoperit o vastă bibliotecă (celebrele tăblițe de lut de 16/9,5 cm) pe care S. Kramer o numește “prima farmacopee”.

În Asirobabilonia sunt cunoscute bibliotecile enciclopedice, cuprinzând tablete de lut cu scriere cuneiformă (care reprezintă astăzi principala sursă a cunoștințelor noastre despre cultura mesopotamiană).

Noul Imperiu Asirian (909 – 612 î. Chr.) – mai multe biblioteci. La Kalach, biblioteca regelui asirian Asarhadon (680 – 609); între altele – însemnările medicului său Arad Nana.

Sângerorul rege asirian Assurbanibal, care i-a urmat, avea în palatul său din Ninive o vastă bibliotecă – cea mai mare a timpului – estimată la 20.000 de tablete, între care 600 cu conținut medical (vor fi editate în 1923 de englezul R. Campbell Thomson). Biblioteca dinastiei indoeuropene a Kassitilor cuprindea tablete pur sumeriene, recuperate și conservate de aceștia.

That – patronul bibliotecilor; sub egida sa sunt reunite și traduse

papyrusurile. Prima bibliotecă medicală particulară cunoscută este cea a medicului egiptean Iwti, medic al Curții Regale în timpul lui Ramses I și Seth al III-lea, din perioada Imperiului Nou, perioada de aur a papyrusurilor medicale.

Cea mai celebră bibliotecă antică a fost Biblioteca din Alexandria, cuprinzând 600.000 de volume, dintre care numeroase manuscrise medicale. Aici s-au adunat pentru prima dată operele atribuite lui Hippocrat, întruite în cadrul «Colecției hippocratice». Aici și-au făcut studiile marile personalități ale medicinei greco-romane și bizantine: Erasistrat, Herophil, Galen, Oribazius, Alexandru din Thalles ș.a.

CARTEA MEDICALĂ ROMÂNEASCĂ ÎN SECOLUL AL XIX – LEA

Prof. univ. dr. *Nicolae Marcu*
UMF București

Este studiată evoluția, cantitatea, tipologia și calitatea cărții medicale românești în secolul al XIX-lea, ca o reflectare a drumului ascendent al medicinei românești, de la preocupări de asimilare și organizare, la cele didactice și de cercetare științifică originală. Literatură medicală a secolului al XIX-lea începe în principatele române cu lucrări de popularizare a cunoștințelor medicale; din rândurile acestei categorii se disting autori ca: Ioan Piuariu Molnar, Vasile Popp, St. V. Episcopescu, Pavel Vasici, Iuliu Barasch. Prima carte medicală românească este lucrarea din 1821 a lui V. Popp – «Apele minerale de la Arpătac, Bodoc și Covasna» (Sibiu). Odată cu înființarea învățământului medical apar și primele manuale didactice. Primul a fost «Manual de anatomie » (1842) de N. Kretzulescu, destinat Școlii de mică chirurgie de la Spitalul Colțea, prelucrat mai târziu în trei volume pentru studenții Facultății de medicină din București. Au urmat manualele de boli interne (N. Kalinderu), pediatrie (Al. Boicescu), chirurgie (G. Assaky, Th. Ionescu), dermatosifilografie (M. Petrini-Galatz), oftalmologie (N. Manolescu) ș.a. Tratatetele, manualele și monografiile științifice

românești au apărut în limbi străine, datorită debutului științific în străinătate al medicilor savanți români, cât și necesității de a face cunoscute cercetările românești în literatura medicală europeană. În acest sens, este remarcată apariția la Paris, în 1885, a primului tratat de bacteriologie din lume, realizat de V. Babeș și A. V. Cornil, monografia privind morfologia sistemului nervos (V. Babeș și Gh. Marinescu), sutura nervilor la distanță (G. Assaky, Paris 1886) ș.a.

BIBLIOTECA INSTITUTULUI MEDICO – LEGAL „PROF. DR. MINA MINOVICI” DIN BUCUREȘTI - GLORIE ȘI DECLIN.

Dr. *Florin Alex. Stănescu*. București

În anul 1913, Prof. Mina Minovici a dat prima informație și o evaluare a bibliotecii sale personale donată Institutului, atunci cu o valoare de circa 25.000 de lei.

În anul 1924, când este extins Institutul medico-legal cu încă o clădire, în afara spațiilor pentru un mare amfiteatru și laboratoare, este prevăzută și o spațioasă încăpere pentru biblioteca Institutului. În anii următori s-au amenajat elegante rafturi și o galerie pentru acces la rafturile superioare cu o scară în spirală, totul din lemn sculptat.

Din acea mare sală, o parte era rezervată bibliotecii donate de profesorul Mina Minovici, în mijloc cu portretul savantului, cu o vitrină prezentând unele obiecte personale ale profesorului. Pe peretele opus, se afla biblioteca donată, ceva mai târziu de Prof. Nicolae Minovici, de asemenea cu o vitrină. În fund în spațiul de lângă fereastră era așezată biblioteca donată de Prof. Agr. Nicolae Stoienescu.

Pe la sfârșitul anilor `20, student în litere și filosofie, Nicolae Ittu Oancea a început să se ocupe de bibliotecă. A fost încadrat bibliotecar al Institutului și a rămas în această funcție până la începutul anilor `50. Într-un articol din Revista de Medicină legală (an III - 1938 – 1939; no. 1-2 pag. 173 la 273) d-l Oancea evaluează la peste 10.000, numărul volumelor și tratatelor din bibliotecă (în afara numeroaselor reviste de specialitate din țară și străinătate). El prezintă și lucrările de specialitate, din secolul al XIX - din bibliotecă (prezentând cuprinsul acelor tratate de o deosebită valoare). Adaugă și o listă a lucrărilor

profesorilor Mina și Nicoae Minovici, și a lucrărilor prof. Gh. Bogdan de la Iași. Se continuă cu o documentată prezentare a bibliografiei medico-legale din acea vreme din Franța, Germania, Italia, și alte țări. El a fost preocupat de istoria specialității.

Deosebit de valoros este cel mai vechi volum din Bibliotecă: Pauli Zacchiae: „Questionum medico –legalium” Tomi tres. Editio nova, Un volum de 36 x 20 tipărit în anul 1666 (volum donat de Dr. Theodor Vasiliu în 1932).

În anii '30 și '40, biblioteca Institutului medico-legal - ca și muzeul – prezentau un deosebit interes, fiind apreciate nu numai în țară ci și pe plan internațional.

Prin anii '50, un fost funcționar de prin minister, plin de importanță „ideologică” a făcut o „epurare” a cărților care, după părerea lui nu mai corespundeau din punct de vedere „ideologic”. Astfel nu numai publicațiile cu puținele fotografii ale familiei regale, dar și multe cărți de specialitate au fost scoase în curte, făcute movilă și li s-a dat foc.

În 1985, odată cu demolarea Institutului, cărțile au fost puse în lăzi, unde au stat timp de aproape trei ani. În noua clădire, spațiul de depozitare al bibliotecii, ce pare mai mic decât cel din vechiul Institut, se pare că nu dispune în prezent nici de bibliotecar. Chiar și pentru unii medici legiști, din afara institutului – unii acum pensionari după zeci de ani de activitate în medicina legală – au, cu jandarmii - interzis accesul în Institut.

Comunicarea prezintă, pe de o parte, fascicule din primul curs – litografiat - de medicină legală, al prof. Mina Minovici, din anul 1897, precum și monumentalul *Tratat de Medicină Legală*: vol. I: Deontologia – Expertizele; 953 pagini (cu 185 figuri) vol II: Examenul și interpretarea faptelor medicale; Omul viu – Moartea; 1120 pagini (cu 275 figuri); volumul I, începe cu o dedicație a profesorului: „Țării mele – pe care mi-a fost dat s-o văd cu hotarele reîntregite, cuprinzând între ele întreaga suflare românească”. *Tratatul* a fost distins cu premiul Academiei Române, în anul 1930.

PERGAMUL - REPER AL ISTORIEI MEDICINEI ANTICE

Șef lucr dr. **Roxana Miclăuș**, prof.univ.dr.**Liliana Marcela Rogoza**,
șef lucr.dr. **Alina Mihaela Pascu**, șef lucr.dr. **Elena Bobescu**,

șef lucr.dr. Maria Elena Cocuz

Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Pergamul (Pergamon), oraș antic întemeiat în regiunea de nord a coastei Mării Egee, la vestul podișului Anatolian și în granițele străvechii Mysia, perpetuează până în zilele noastre simbolul istoriei Asiei Mici și a ariei Mării Egee. Ruinele transmit încă informații prețioase ale civilizației și culturii epocii elenistice și a celei romane și depun mărturie a existenței încă din secolul V î.Ch. (după alte izvoare chiar secolul VIII î.Ch.) a doua principală așezăminte, Acropole și Asklepeion, situate la distanță de 6 kilometri unul de celalalt.

Excavațiile arheologice începute de o echipă condusă de inginerii germani Carl Umann și Alexander Conze în perioada 1878-1886, sub egida și în folosul Muzeului din Berlin au scos la lumină Orașul Superior. Ulterior, lucrările au fost continuate în alte trei etape susținute de guvernele turc și german, iar piesele descoperite sunt astăzi găzduite de Muzeul Pergamului din Berlin, Muzeul Arheologic din Istanbul și de Muzeul Louvre din Paris.

Din punct de vedere al mărturiilor existenței preocupărilor pentru sănătate din epoca romană și apoi elenistică în Pergam, Acropolele a găzduit în Orașul Mijlociu un stadion pentru tineri și o baie publică (în aceeași zonă cu teatrul mic, templele lui Hera, Demetra și Asklepios, piața publică, piața comercială, locuințele clasei mijlocii, fântână publică) și în Orașul de Jos un alt stadion. Destinate păturii de mijloc a populației Pergamului, construcțiile din orașul Mijlociu și cel de Jos arată preocuparea oamenilor pentru sănătate și igienă a minții și corpului, manifestată prin activități de mișcare și întreținere fizică, sporturi și competiție, relaxare, îmbăiere și curățenie, ridicate chiar la rang de ritual în medicina antică.

Cel mai important așezământ de sănătate a fost însă Asklepeionul, conceput ca un adevărat centru terapeutic. Alături de Epidauros și Kos din Grecia, Asklepeionul din Pergamon a rămas unul din cele trei nume recunoscute ale centrelor de sănătate ale lumii antice. Majoritatea rămășițelor datează din prima jumătate a secolului II î.Ch., Asklepeionul reprezentând o arie dedicată activităților de tratament și promovare a sănătății în antichitate. Preoții erau de asemenea medici și tratau pacienții care li se adresau apelând atât la meditație, inspirație și

leacuri preparate din plante, cât și prin apă tămăduitoare, băi de ape și băi de nămol sau prin sport și mișcare.

BIOETICA, LA APROAPE PATRU DECENII DE LA LANSAREA CONCEPTULUI

Dr. Constantin Bogdan

Centrul Medico-Social "Sf. Luca", București
profesor doctor asociat – Universitatea București

Dacă istoria eticii medicale se confruntă cu începuturile practicii medicale, bioetica, ramură sau fiică a eticii, este o disciplină, o știință după alții, mult mai tânără, anul nașterii sale fiind 1971 când medicul american Van Renssalaer Potter publică lucrarea „Bioethics: Bridge to the Future”.

Progresele cercetării în biologie și medicină, domenii importante ale cercetării științifice în general, factori esențiali ai dezvoltării umane s-au însoțit și de îngrijorări legitime legate de posibile derapaje, scăpări de sub control și riscuri de atingere a drepturilor și demnității omului și chiar a integrității sale fizice și devenirii biologice; în mod deosebit biotehnologiile au revoluționat biologia moleculară, genetica, dar au adus și riscul manipulării genetice, a eugenismului, medicina reproductivă (fertilizarea in vitro, clonarea reproductivă la om, posibilitatea de alegere și determinare a sexului viitorului făt), medicina predictivă (cu posibile discriminări pe criterii genetice la angajare, asigurări), transplantul de țesuturi și organe (cu riscul traficului ilicit și comercializarea acestora), progresele industriei farmaceutice și tot mai puternica orientare spre economia de piață și profit, în dauna modelului moral, (cu efecte din ce în ce mai frecvente de lansare pe piață a unor produse insuficient testate și cu efecte secundare), experimentul pe om și chiar cel pe animale, dilemele luării de decizii în stările terminale (eutanasia și suicidul asistat medical), artificializarea mediului, distrugerea biodiversității și atingerea biosferei, în sfârșit, dar nu în ultimul rând, organismele modificate genetic, pătrunse în practica producției agro-alimentare (cu riscuri posibile pentru eventuale mutații în funcționarea organismelor consumatorilor) ș.a.

Bioetica este așadar un domeniu supradisciplinar sau transdisciplinar care are drept obiect examinarea tuturor aspectelor vieții și ale sănătății la impactul cu rezultatele cercetării biomedicale și a biotehnologiilor și aplicării lor, analizate în lumina unor valori și principii morale.

Între timp, disciplina de bioetică s-a dezvoltat, au apărut organisme internaționale și naționale (Comitete de bioetică); ONU, UNESCO, OMS, UE și-au elaborat instrumente specifice de monitorizare și control, de legislație specifică. Reperetele acestei evoluții și dezvoltări sunt prezentate pe larg în lucrare.

ASPECTE ETICE ALE MEDICINII NAZISTE

Gheorghe Roxana, Moroșanu Manuela,
prof.univ.dr. ***Liliana Rogozea***

Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Nazi human experimentation was medical experimentation on large numbers of people by the German Nazi regime in its concentration camps during World War II. At Auschwitz, under the direction of Dr. Eduard Wirths, selected inmates were subjected to various experiments which were supposedly designed to help German military personnel in combat situations, to aid in the recovery of military personnel that had been injured, and to advance the racial ideology backed by the Third Reich.

Many of the subjects died as a result of the experiments conducted by the Nazis, while many others were murdered after the tests were completed or to study the effect post mortem. Those who survived were often left mutilated, suffering permanent disability, weakened bodies, and mental duress.

After the war, these crimes were tried at what became known as the Doctors' Trial, and revulsion at the abuses perpetrated led to the development of the Nuremberg Code of medical ethics.

ASPECTE BIOETICE ALE PROGRESULUI TEHNICO-ȘTIINTIFIC

Moroșanu Manuela, Gheorghe Roxana,
prof.univ.dr. **Liliana Rogoza**

Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

The work investigates from the new concept – Bioethics – the contemporary moral crisis as the outcome of technological and scientific progress. It studies the ethical philosophic issues that result from the utilitarian consumption character of the modern society, when the science and technique can not foresee anymore the effects in time of its prolific discoveries. The Bioethics proposes the solution for contemporary the anthropoecologic crisis having the as final core surviving of the living on the Earth.

In the Introduction are argued the actuality of the topic, the extend of problem's research, are defined the goal and objectives of the work and are expressed the methodological support, the novelty of the investigation, as well as the theoretical and applicable value of it.

In the last chapter of the work is disclosed the bioethical conception of promoting the respect for the human as individuality right from the conception up to the death. By the final of the work a synthesis is made that as the impossibility to forecast the results of scientific researches as the neutral attitude of state authorities in regards of expansion of dangerous technologies have led to the arise of Bioethics.

In Conclusion it asserted that only providing respect for biological diversity and autonomy, reverence for the life in any manifestation, it is possible to balance the quantitative development of the science and technology and the quality of the human existence, offering to the humanity a chance to survive.

EUTANASIA ~ O PROBLEMA...?

Moroșanu Manuela, Gheorghe Roxana,
prof.univ.dr. **Liliana Rogoza**

Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Eutanasia reprezintă o problemă acută a epocii noastre în care

moartea nu reprezintă, de multe ori, decât răul minim. Adesea, drumul care duce spre sfârșit este atât de lung și dureros încât moartea apare ca o ușurare. Ar putea cineva să se gândească la cauzele care declanșau moartea și modul în care mureau oamenii în antichitate și la felul cum natura a lucrat împotriva ființei umane, tinzând să-l întreață în inventivitate? Să nu se fi întors împotriva ființei umane ceea joacă continuă a sa cu soarta! În acest cadru și eutanasia reprezintă o problemă controversată pentru societatea noastră. Nu este vorba de o chestiune la modă, o idee care urmărește spiritul contestatar al epocii.

Eutanasia va fi un subiect actual atâta timp cât vor predomina acei factori care au adus-o în actualitate, atâta timp cât viața va da o luptă cu moartea și durerea. Însă, până să înceteze să mai fie de actualitate, va zdruncina sistemele religioase, practicile medicale, gândirea filozofică, într-un cuvânt morala și conștiința umană.

În vederea evaluării modului în care sunt percepute conținutul și atitudinea față de eutanasiu la un grup selecționat s-a aplicat un chestionar-test la studenții Facultății de Asistență Medicală din Brașov. Lotul a fost constituit din studenții înscriși la Continuare de Studii în anul II. Au fost difuzate 50 de chestionare anonime și s-au primit răspunsuri de la toți subiecții. Lotul a fost omogen ca vârstă (între 26 și 56 ani) și ca instrucție. Chestionarul test a avut 22 întrebări.

EUTANASIA PRO ȘI CONTRA

Drd. as. med. *Tünde Peter*¹ Prof. dr. *Iosif Șamotă*²

¹Spitalul Clinic Județean De Urgență Brașov

²Universitatea „Transilvania” Brașov, Facultatea de Medicină

Termenul de eutanasiu a fost introdus de Francis Bacon (1561–1626), care i-a acordat un sens pur filozofic. În accepțiunea sa, eutanasiu semnifică o „moarte bună, liniștită, fericită”. Pentru clasificarea eutanasiiei se iau în considerare două criterii esențiale: criteriul voinței personale a bolnavului și criteriul acțiunii medicului.

Istoria olandeză a practicării eutanasiiei și suicidului asistat medical se întinde pe aproape trei decade și reprezintă un amestec de cazuri reprezentative, schimbări în atitudinile sociale și medicale, toate acestea ducând, în final, la legalizarea acestor practici în aprilie 2001.

În lume nu există un consens în abordarea eutanasiei și a suicidului asistat medical. Discuțiile publice despre oportunitatea legalizării eutanasiei nu sunt doar „subiecte de aur” pentru sociologi și „mofturi jurnalistice” la modă, ci reprezintă necesități vitale ale unor societăți aflate în reformă, într-un fel sau altul, poate pe criterii diferite. După cum arată experiențele de pe întregul mapamond, soluții acceptabile și simple care să poată fi introduse cu ușurință nu există. Nici astăzi și nici în viitorul apropiat nu ne putem aștepta la o conformitate de idei în ceea ce privește deciziile practice legate de eutanasiu.

PRACTICI MEDICALE-PRACTICI SOCIALE. O EXEMPLIFICARE: CHESTIUNEA AVORTULUI

Prof.univ.dr.*Ștefan Ungurean*
Universitatea „Transilvania” din Brașov

Avortul este expresia unei bătălii care se duce pe trupul femeii, între politicile publice demografice și mecanismul dorință-plăcere generat de piață, între controlul prin politici, exterioare individului, și controlul asupra femeii prin sistemul dorință-plăcere-sexualitate și prin generarea de dependență grație acestui sistem, adică din interior, pe scurt, o bătălie ce se duce la intersecția spațiului public, privat și intim. Iar medicina se plasează aici, în poziția unde se realizează interfața dintre trupul femeii pe de o parte și politicile publice și sistemul dorință-plăcere-sexualitate, pe de altă parte, operând, ca expresia a puterii și a mecanismelor, în interiorul acestui trup. Iar această realitate este urmașa alteia, a trupului femeii ca parte a istoriei sociale.

TUBERCULOZA - O BOALĂ DE-A LUNGUL MILENIILOR

Asist.univ.dr. *Alexandrescu Dana*¹, dr. *Barbu Elena*²,
șef lucr. *Bălescu Alexandru*¹,

¹Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Medicină

²Spitalul de Pneumologie Brașov

Tuberculoza există din cele mai vechi timpuri, motiv pentru care se spune că ar fi apărut odată cu omul. Tuberculoza (TB) este o boală infecto-contagioasă cu largă răspândire geografică, cauzată de *Mycobacterium tuberculosis* (MyT), ce se transmite de la individul bolnav la cel sănătos, persoana infectată (fără semne clinice, radiologice și necontagios) putând face oricând, în decursul vieții o tuberculoză – boală, cu evoluție cronică, care, fără tratament, are o fatalitate mare.

Tuberculoza este considerată azi cea mai importantă boală transmisibilă și care furnizează cele mai multe decese. Situația actuală a TB în lume este rezultatul ultimului val de invazie a bolii, început în sec. XVI, cu anumite particularități pentru fiecare regiune geografică, ceea ce explică diferențele de incidență și prevalență între diversele țări.

În evoluția endemiei TB cel mai mare impact l-a avut îmbunătățirea condițiilor și standardelor de viață; impactul măsurilor medicale a fost apreciat exagerat, pentru că a coincis cu declinul natural al endemiei TB în țările dezvoltate.

BOALA ALZHEIMER - MORBUS ALZHEIMER

Dr *Riad Awwad*, Prof. univ. dr. *Nicolae Marcu*
UMF București

Este o afecțiune degenerativă progresivă a creierului care apare mai ales la persoane de vârstă înaintată, producând o deteriorare din ce în ce mai accentuată a funcțiilor de cunoaștere ale creierului, cu pierderea capacităților intelectuale ale individului și a valorii sociale a personalității sale, asociată cu tulburări de comportament, ceea ce realizează starea cunoscută sub numele de demență. Din nefericire, este cea mai frecventă cauză a demenței în rândul persoanelor cu vârsta de peste 65 de ani.

Boala și modificările organice din creier care o însoțesc au fost descrise pentru prima dată de psihiatrul și neuropatologul german, Alois Alzheimer. Denumirea de "boală Alzheimer" a fost utilizată pentru prima dată de psihiatrul german Emil Kraepelin în manualul său de psihiatrie ("Lehrbuch der Psychiatrie", 1911).

**CONTRIBUȚII LA O ISTORIE A MICOTOXINELOR ȘI A EFECTELOR LOR
ASUPRA SĂNĂȚĂII ȘI PSIHICULUI COLECTIV**

As.univ.dr. **Bîgiu Nicușor**, conf.univ.dr.**Badea Mihaela**,
prof.univ.dr.**Coman Gheorghe**, Tănase Ș., Todiraș D.,
Tomescu A., Vasiloii M., Vereguț V.
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Micotoxinele, substanțe xenobiotice toxice, sunt metaboliți secundari produși de fungi din genurile *Aspergillus*, *Fusarium*, *Penicillium*, *Claviceps* și *Alternaria*, care pot contamina hrana animalelor și a omului. Legăturile dintre micotoxine și om, debutează odată cu recunoașterea calităților nutritive și domestice a cerealelor în Semiluna Fertilă, America Centrală și arealul egeean, de unde provin și primele relatări cu privire la efectele lor: pe filiera semitică (Vechiul Testament), greacă (Hipocrate) sau mayașă (Popol Vuh). Evoluția acestei legături este continuă în spațiu și timp întrucât odată cu răspândirea cerealelor (comerț, descoperiri geografice, migrații), acestea s-au adaptat unor latitudini mai boreale în care riscul de contaminare cu fungi și producție consecutivă de micotoxine creștea.

Scopul acestei lucrări este de a prezenta această relație dintr-o varietate de perspective: istorică (de la primele consemnări până la epidemia din Kenya din 2004), antropologică (de la extazul individual/colectiv produs de alcaloizii secarei cornute la populațiile celtice trecând prin ipotezele asupra dansurilor oculte din Evul Mediu și până la epidemia de intoxicații cu LSD-dietilamida acidului lisergic- din lumea occidentală modernă), religioasă (de la extazul druidic la focul Sfântului Anton și boala celor care ard până la procesul din Salem), socială (calitatea alimentației țăranilor din sud-estul Europei, momentul 1907, normele de consum moderne cu privire la micotoxine) și medicală (de la simplele intoxicații până la cauzele nefropatiei endemice balcanice).

„Monolitică” este epitetul pe care-l folosește John D. Groopman, profesor de medicina mediului la Universitatea John Hopkins, Școala de Sănătate Publică din Baltimore, Maryland, atunci când caracterizează literatura științifică cu privire la micotoxine – aflatoxine produse de speciile de *Aspergillus* și apoi continuă cu „cu cât

cercetările epidemiologice avansează cu atât mai multe date fac referință la micotoxine”.

ISTORIA “DINAMICA” A OCHELARULUI

Prof.dr.ing. *Mihaela Baritz*, Prof.dr.ing. *Luciana Cristea*,
Conf.dr.ing. *Diana Cotoros*, Prof.dr. *Liliana Rogozea*
Universitatea Transilvania din Brașov

Ochelarii sunt în acest moment un obiect atât de uzual și de comun încât nu se cunosc cu precizie momentele apariției primei perechi sau momentul realizării primei lentile de corecție a funcției vizuale. Astăzi ochelarii, de orice fel, sunt de ne-înlocuit, deși acum aproape 800 de ani nici nu existau, iar cu aproape 1000 de ani în urmă nu exista nici un mijloc de a corecta sau îmbunătăți funcția vizuală. Datorită multor lipsuri (materiale, tehnologie, construcție), absența ochelarilor a determinat nu numai o dependență a unei părți din populație cu vedere slabă dar de multe ori, și o frână a progresului întregii societăți în dezvoltarea culturii, științei, comerțului și al artei. Invenția ochelarilor a determinat populația cu probleme vizuale să participe la diferite activități crescând în același timp și durata vieții active a acesteia.

Fie ca este considerat obiect de arta, unealta, bijuterie, proteza sau dispozitiv de corecție, de fiecare data, ochelarul a surprins, atât pe purtător cât și pe creatorul sau prin frumusețe, ingeniozitate dar și prin performanță.

Dacă „ieri” ochelarul era considerat un obiect destinat numai persoanelor ce își puteau permite acest obiect, „azi” acest element poate fi în același timp și sistem de corecție și protecție vizuală, dar și un mic calculator, sau un sistem audio de înaltă fidelitate, sau un mini aparat de filmat sau fotografiat dar nu în ultimul rând o mică bijuterie tehnică valoroasă prin cantitatea de inteligență încorporată dar și prin măiestria producătorului.

Provocarea pe care o lansează știința și tehnica în acest domeniu determină întrebarea firească pe care ne-o putem pune atunci când

privim, încă de azi, înspre viitor: vom vedea mai bine, mai mult și vom putea depăși limitele domeniului vizual? Răspunsul se află în tot ceea ce se întreprinde inovativ la ora actuală în acest domeniu și anume în conceperea de materiale speciale, optimizări performante, combinații senzaționale – audio, video, tactile, senzoriale - construcții ergonomice și multe altele.

Istoria „dinamică” a ochelarului este materializată de viteza de evoluție a formelor, materialelor și a utilizărilor acestora, dar și de dinamica socială a purtătorilor care „descoperă” în fiecare zi necesitatea și utilitatea unei perechi de ochelari.

CÂTEVA VOLUME CU DEDICAȚII DIN COLECȚIA CATEDREI DE ISTORIA MEDICINII DIN CLUJ

Șef lucr.dr. **Cristian Bârsu**
UMF Iuliu Hațieganu, Cluj-Napoca

Colecția de cărți și reviste a Catedrei de Istoria Medicinii din Cluj a fost înființată în primul deceniu interbelic, de către Profesorul Jules Guiart (1870 - 1965), cu sprijinul discipolului și colaboratorului său, cel care avea să devină Profesorul Valeriu Bologa (1892 - 1971). O parte a volumelor poartă dedicațiile celor care le-au oferit. Dintre acestea, unele sunt personalizate, fiind dedicate mai ales lui V. Bologa. Altele sunt adresate la modul general Bibliotecii Institutului de Istoria Medicinii din Cluj. O categorie aparte este reprezentată de dedicațiile scrise pe cărți din perioada interbelică, ce au avut ca destinatar profesori de la alte catedre ale Facultății de Medicină din Cluj. Acestea au intrat recent în colecția Catedrei de Istoria Medicinii.

CONTRIBUȚII ROMÂNEȘTI LA DIAGNOSTICUL ȘI TRATAMENTUL NEOPLAZIILOR MALIGNNE ALE COLULUI UTERIN

Col. (r) dr. **Gheorghe Berbecar**,
Spitalul de Urgență „Prof. dr. Dimitrie Gerota”, București

În România, diagnosticul anatomo- și histopatologic al cancerului de col uterin a fost inaugurat de Victor Babeș în 1893

(lucrare publicată împreună cu C. Stoicescu în România medicală, 1894, pp. 467-469). Din acel moment, diagnosticul histopatologic a devenit o practică de rutină în laboratorul specializat din Institutul de Patologie și Bacteriologie condus de marele savant. Prioritatea citodiagnosticului neoplaziilor maligne de col uterin (Aurel A. Babeș și Constantin Daniel, 1927) nu mai este contestată în prezent, numeroși autori, inclusiv din SUA, numind-o Babeș Method și nu Pap-test, deoarece comunicarea lui Papanicolaou a apărut în 1928.

În ce privește tratamentul chirurgical, metoda de histerectomie preconizată de Thoma Ionescu, cu eliminarea teritoriilor limfatice învecinate (Roma, 1902), poartă pe nedrept numele ginecologului austriac Ernst Wertheim, deoarece acesta susținea doar necesitatea extirpării de organ (uter, anexe, treimea superioară a vaginului și parametrul periuterin). În ce privește teritoriul limfatic, Wertheim se limita la eliminarea ganglionilor hipertrofiați.

Radioterapia neoplaziilor maligne a fost inaugurată la noi de Dimitrie Gerota (1898), iar aplicarea metodei în cancerul colului uterin a fost introdusă de C. Dimitrescu-Severeanu și, ulterior, de Ion Jovin.

ROMÂNII, PRECURSORI AI GENETICII MOLECULARE

Simona Berbecar¹, Paul Grigorescu², Radu Iftimovici³

¹Institutul național de medicină aeronautică și spațială, București.

²Facultatea de Medicină Veterinară a Universității „Spiru Haret”, București, ³Academia de Științe Medicale, București.

Se atestă că despre fenomenele eredității la nivel molecular a început să se vorbească după 1930, în urma experiențelor de transformare a tipurilor de pneumococi realizate de Frederick L. Griffith, în 1928, și mai ales după ce Oswald Th. Avery, Colin M. McLeod și Maclyn McCarty au pus în evidență rolul ADN bacterian ca depozitar al informației genetice.

În realitate, câțiva cercetători români au semnalat anterior fenomene ce aparțin nemijlocit geneticii moleculare. Este vorba, în primul rând, de descoperirea lizei microbiene transmisibile (Mihai Ciucă și Jules Bordet, 1920) care deschidea drumul înțelegerii interacțiunilor complexe dintre bacteriofagi și celula bacteriană

susceptibilă. Era prima semnalare a fenomenului de transducție fagică descris în 1952 de americanii N. D. Zinder și J. Lederberg.

În cadrul aceluiași fenomen este de reținut descoperirea din 1924 a lui Ioan Cantacuzino și Olga Bonciu (publicată la Paris în 1927) despre „aglutinabilitatea câștigată la streptococii scarlatinei”.

În fine, un alt cantacuzinist, C. Ionescu-Mihăiești, descria în premieră mondială, în 1927, recombinația la virusul poliomielitei, fenomen re-descriș și numit impropriu „sexualitate la viruși” și explicat la nivel molecular după 1955 de către André Lwoff (premiul Nobel, 1965). La acestea trebuie să adăugăm și explicațiile uimitor de moderne asupra replicării particulei virale pe seama nucleo-proteinelor normale ale celulei (Les ultravirus des maladies animales, Paris, 1943) ale lui Constantin Levaditi.

REPERE ISTORICE ALE DESCOPERIRILOR HISTOLOGICE PULPO-DENTINARE TIMPURI

conf. univ. dr. *Cornelia Biclesanu*
UTM București

Conceptul de “medicină dentară” apare abia după Renaștere și încearcă să surprindă modificarea concepției terapeutice spre modalități de tratament mai puțin “radicale”.

Lucrarea își propune să prezinte descoperiri cruciale care au determinat transformări radicale în dezvoltarea dentisticii, reprezentate de numele iluștrilor oameni de știință precum Anthony van Leuwenhoek (1632-1723) genialul autodidact descoperitor al microscopului, Marcello Malpighi (1628-1694) care a descris structura prismatică a smalțului, John Hunter (1728-1793) căruia îi aparține prima atestare documentară a dentinei terțiare (de reparație), Pierre Fauchard (1678-1761) părintele stomatologiei.

În ciuda opoziției și conservatorismului manifestat de cea mai mare parte a cercetătorilor, teoria galenică asupra structurii dentare, care a dominat mult timp, a fost înlocuită cu noi teorii bazate pe cunoașterea științifică.

MARIA SKLODOWSKA-CURIE, FEMEIA PERSONALITATE DE EXCEPȚIE A LUMII ȘTIINȚIFICE MONDIALE

As.univ.dr. *Antonella Cheșcă*, Facultatea de Medicină Brașov

Maria Sklodowska-Curie, cunoscută și ca Marie Curie, după numele său francez, s-a născut la 7 noiembrie 1867 în Varșovia și s-a stins din viață la 4 iulie 1934 în Sancellemoz, Franța. Este cunoscută ca savantă poloneză stabilită în Franța, dublu laureată a Premiului Nobel. A fost prima femeie care a primit un premiu Nobel și singurul savant care a primit două premii Nobel în două domenii științifice diferite, respectiv fizică și chimie. A introdus în fizică termenul de radioactivitate. S-a remarcat prin cercetările sale în domeniul elementelor radioactive, al radioactivității naturale și al aplicațiilor acestora în medicină. A fost soția fizicianului Pierre Curie, laureat al Premiului Nobel, și de asemenea mama unei laureate a Premiului Nobel, Irene Joliot-Curie. Cu excepția fiicei sale Eve Curie, scriitoare, toți descendenții săi au urmat cariere științifice.

INFECȚIA CU VIRUSUL HEPATITIC B – TRECUT ȘI PREZENT

Șef lucr.dr. *Cocuz Maria-Elena*, prof.univ.dr. *Rogozea Liliana*,
șef lucr.dr. *Miclăuș Roxana*
Universitatea “Transilvania” Brașov, Facultatea de Medicină

Infecția cu virusul hepatitic B reprezintă la nivel mondial o problemă majoră de sănătate publică, cauză majoră de morbiditate și mortalitate la om, prin evoluția către boli cronice ale ficatului (hepatită cronică, ciroză hepatică, cancer hepatic). Se estimează că pe glob aproximativ 350 – 400 milioane de persoane sunt infectate cu virusul hepatitic B, reprezentând un imens rezervor de virus. România se află în zona de endemicitate medie privind distribuția infecției cu VHB. Prima semnalare a unei epidemii de „icter prin inoculare” s-a făcut în 1885 la Bremen (Germania), de către Lurman. În anul 1965 Blumberg descoperă antigenul Australia (componentă a virusului B); Dane, în anul

1970, evidențiază particula virală la microscopul electronic, iar în 1980 este descris genomul viral și se testează primul vaccin specific anti-VHB. Profilaxia specifică activă se realizează prin vaccinare anti VHB, cu vaccinuri existente din 1982. Vaccinarea pe scară largă previne infectarea cronică. România se află printre țările ce beneficiază de programe naționale de imunizare specifică anti-VHB a nou născuților și a adolescenților.

SCURT ISTORIC AL HIDATIDOZEI UMANE

Asist. univ. **Delia Costache**, asist univ. **Cristea Costache**
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov

Istoria umanității semnalează încă din cele mai vechi timpuri și până în prezent contactul strâns al omului cu animalele în diferite areale geografice, care a condus inevitabil la apariția antropozoonozelor, în condiții de igienă precară. Hidatidoza este una din parazitozele care a pus multe probleme de identificare a speciilor componente, caracterizare a diferitelor populații de tenii hidatigene, taxonomia și speciația acestui gen începând din antichitate și până în zilele noastre.

CLIMATUL PROFESIONAL ÎN SPITALUL DE PNEUMOFTIZIOLOGIE - DECEMBRIE 2006-

Dr. Felicia Dogariu, dr. Carmen Tania Macavei
Spitalul De Pneumoftiziologie-Brașov

The National Health System reform started in 2006 lead to changes upon the strategy and management team at Brasov Pneumology

Hospital beginning a process of profound organizational changes. Objectives: The employers' opinion descriptive research regarding the institution's problems become the first organizational climate analysis. Method: An opinion questionnaire who gathered the following factors was applied: tasks and objectives defining mode, the work organizing manner, the relationship quality between the employers, the present motivation climate, resources and labour conditions, the management style, the general attitude against changes. The survey was applied to 123 persons of the 140 employers. Results: The relations quality rules in 56% over motivation and in 51% the factors that improve the organization's general performance. Conclusions: The organizational climate analysis identifies critical issues that can be the starting points of new strategic actions.

FITOTERAPIA ȘI DISCHINEZIA BILIARĂ

Mihaela Fulga¹, Doina Lupulescu², Fulga Cornel³, Monica Iancu¹
¹Institutul de Sănătate Publică, ²UMF "Carol Davila",
³Spital Județean Slatina – UPU

Începuturile fitoterapiei, termen introdus în anul 1865 de August Soin, (phiton = plantă și terapie = tratament) nu pot fi localizate temporal cu precizie.

Astfel date privind terapia cu plante se găsesc pe „tăblițele farmaceutice din orașul sumerian Nipur datate din 2100 î.Ch., iar în papyrusul egiptean Ebers din 1550 î.Ch. Se găsesc și rețete cu plante pentru diferite boli. Hipocrat a descris 236 de plante medicinale și a prescris în 62 de cărți sfaturi igienice și profilactice, având ca principiu „natura trebuie ajutată în acțiunea sa tămăduitoare”.

Scopul lucrării constă în cercetări clinice privind fitoterapia dischineziei biliare.

Studiul s-a desfășurat pe două loturi de bolnavi cu vârstă cuprinsă între 16-75 ani internați cu diagnosticul dischinezie biliară, în Spitalul Județean din Slatina.

În cercetările efectuate pe loturi de pacienți, din punct de vedere metodologic s-au distins două etape: o cercetare clinică și o cercetare

naturistă, ce sunt în strânsă legătură una cu cealaltă.

La lotul la care s-au administrat și ceaiuri medicinale alături de tratament medicamentos, numărul ședințelor necesare vindecării sau ameliorării bolilor tratate a fost mult mai mic, față de numărul ședințelor aplicate celui alt lot.

Cercetările privind plantele spontane și cultivate scot în evidență, alături de medicația curentă, reducerea numărului de ședințe de tratament, precum și amendarea instantanee a fenomenelor subiective.

CEZARIANA ȘI PROBLEMA ALEGERII SCHIMBĂRI DE ROLURI DE-A LUNGUL ISTORIEI

Dr. Ingrid-Laura Gheorghe

Școala Națională de Sănătate Publică și Management Sanitar, București

Intervenție detestată, contestată și temută de-a lungul istoriei datorită efectuării în condiții greu de imaginat, fără nici un fel de anestezie, și a mortalității materne și perinatale ridicate, cezariana, intrată astăzi în rutina obstetricii, a ridicat una dintre cele mai spinoase probleme etice din toate timpurile.

Atestată din timpuri străvechi, grevată de o mortalitate extrem de ridicată în rândul parturientelor, nașterea prin cezariană a presupus în urmă cu sute sau mii de ani efectuarea unei alegeri: decizia salvării vieții mamei sau a fătului. Alegerea o putea efectua familia, prin reprezentanții masculini, medicul- bărbat și el, cu sfatul și binecuvântarea clericului bisericesc, apărăți de lege. Într-o lume a bărbaților, aceștia aveau drept de viață și de moarte asupra femeii care nu putea naște pe căi naturale. În vechea societate de tip patriarhal, soțul putea decide, uneori în favoarea mamei, alteori, mai ales în familii nobile, unde se punea problema moștenirii, în favoarea fătului, Biserica sugera altfel, lăsând să moară mama pentru a salva și boteza fătul, medicul, adeseori sub influență religioasă, nu îndrăznește să intervină salvând copilul, decât atunci când femeia deceda, sau, punând mama pe primul loc, la cererea familiei, sacrifică fătul, legea dispunea, în general, în favoarea fătului.

Din vremurile întunecate, când femeile erau privite drept simple obiecte de reproducere, când nimeni nu-și punea problema diadei mamă-copil și a salvării ambilor componenți ai diadei, a apărut în mod necesar nevoia de morală - „cine este mai important?”. Renașterea a adus primele probleme etice clare și primele eforturi de a salva atât mama cât și copilul. Modificările au apărut treptat atât în lege, în doctrina bisericii cât și în morala oamenilor. Drumul parcurs a fost uriaș iar, în societatea modernă, nimeni nu mai pune problema alegerii vieții unuia sau altuia, codurile etice moderne acordând prioritate mamei. De la frecvent victima sau sacrificata vremurilor vechi, astăzi, în societatea modernă, femeia a ajuns să poată opta chiar ea, consiliată medical, în țările unde legea este permisivă, pentru cezariana electivă. Cert este că, indicația intervenției cezariene, astăzi, este datorită medicului, care joacă rolul principal, iar femeia, chiar cu riscul ridicării în discuție a exacerbării sexismului, are dreptul de a-și manifesta autonomia, cu condiția respectării dreptului la viață al copilului.

SPICUIRI DIN ISTORIA SCRISĂ A MEDICAMENTELOR PE TERITORIUL ȚĂRII NOASTRE DE-A LUNGUL VREMII

*Ligia Ghidel, Constanța Răzescu, Lăcrămioara Păcurar,
Lidia Timofte Popescu, Cristina Barbu*
București

Din cele mai vechi timpuri leacurile pentru diverse „dureri” le-au constituit plantele din flora spontană, iar mai târziu de cultură. Cam în aceeași perioadă, au fost utilizate și produsele stupului, mai ales mierea. Uneori, s-au folosit efectele benefice a unor ape minerale sau termale: argila ca atare, sau nămolul de pe fundul unor lacuri, țiteiul-gudronul de petrol, în general substanțele naturale. Dintre istoricii care vorbesc de viața strămoșilor noștri, și cunoașterea unor locuri, putem cita scrierile lui Herodot, Pliniu cel Bătrân, Dioscoride, care pe tăblițele de lut, printre cele peste 300 de plante au înscris și 57 de plante cu denumiri dacice. Apoi Aristotel, Strabon, Xenofan, care vorbesc de mierea consumată de locuitorii Dobrogei de azi, sau de tracia de pe malul Dunării care știau să-și îngrijească sănătatea. Mai târziu, în evul

mediu, scrierile aparțin cronicarilor care amintesc de mătrăgună sau de alte plante. Putem cita pe marele alchimist Dimitrie Cantemir care în *Descriptio Moldavia*, vorbește de leacuri în general, dar și de prisăcile existente pe teritoriul țării noastre.

Un rol deosebit îl are Ioan Molnar primul medic care prin scrierile sale vorbește și de importanța apiculturii și rolul profilactic și curativ al mierii. La începutul sec. XIX, apar primele societăți de profil – a medicilor, a farmaciștilor, cu revistele respective. Apariția primei Farmacopei române în 1862 ar trebui marcată. Revista lui Gh. Asachi: Foaia de minte inimă și literatură. Scrierile și importanța școlii naționale de medicină și farmacie. Să amintim și cărțile lui Davila cu privire la tratarea sifilisului, etc.

Monitorul oficial al țării române, are pagini consacrate prezentării posibilităților unor medicamente ce se comercializau prin farmaciile din țările Românești și care erau fabricate de firme sau erau importate din Franța, Italia și Austria. Mai târziu existau și periodice, ca *Buletinul Societății medicale*, *Revista de sănătate*, etc. Încep să se înscrie la diverse expoziții la Roma, Viena sau Paris, și specialiști din țara noastră, ceea ce a condus la cunoașterea mai bună a principalelor medicamente. Un prim Nomenclator a substanțelor organice este alcătuit de Constantin Istrate, medic format la Școala lui Davila, dar cu studii de doctorat la Paris.

Primul Nomenclator al medicamentelor din țară, îl alcătuiește Emil Belcot. Participarea la congrese, simpozioane, constituie un mijloc de cunoaștere în domeniul medicamentelor. Dintre periodice să amintim: *Revista Farmacia*, *Practica farmaceutică*, *Gazeta farmaciștilor*, *Farmacovigilența*, etc. O serie de brevete de invenții românești atestă importanța medicamentelor realizate în țară. și revistele de chimie publică studii, cercetări, analize, atât a medicamentelor de sinteză dar și a celor de origine vegetală. Universitățile din țara (1869 la Iași, 1864 București, Cluj) înregistrează progrese prin scrierile profesorilor, unii din ei cunoscuți și peste hotare. Revista *Apicultura*, congresele *Apimondia*, începând cu 1958, constituie iarăși un mijloc de cunoaștere a unor forme farmaceutice din produsele stupului. Înființarea în 1972 a centrului ONUDI România, a condus la organizarea de cursuri post universitare. Au participat bursieri din Asia, Africa, Europa și America latină. Lectori au fost cadre românești competente, cursurile având loc în București. Unii specialiști români au devenit experți ONUDI, și au avut mai multe misiuni de lucru în Asia și Africa, între 1972-1995. Rapoartele acestora către Națiunile Unite sunt legate de „Valorificarea

substanțelor naturale din diverse țări sub formă de medicamente”. Aceste rapoarte stau mărturie a studiilor întreprinse de specialiștii noștri în domeniul medicamentelor.

ISTORIA VACCINĂRII ANTIPOLIOMIELITĂ

Asistent univ. dr. **Ligia Grad**,
Universitatea „Transilvania” Brașov, Facultatea de Medicină

Vaccination is a preventive care method of active immunisation against some diseases. In 1796, Edward Jenner has discovered it and nowadays there are National Programs to prevent infectious diseases. In 1950 Koprowski has tested on the human being the first antipolio vaccin; Salk and Sabin are the two forms of the vaccination applied: IVP and OVP. The risks of oral antipolio vaccin are: postvaccinal palsy, Guillain-Barre Syndrome, death of HIV infected persons. This is why in all developed countries they tend to make instead of OVP, IVP with similar immunogenicity and minimal side effects. Even in Romania we have registered a decrease of case frequency by poliomyelitis, we cannot ignore the vaccinated societies' pathology: Brasil, France, Italy Africa and Latin America have reported an increase of polio cases after vaccination. To avoid several diseases as multiple sclerosis, viral hepatitis and HIV it is necessary to make epidemiological survey and to control risk situations.

ASPECTE ALE ISTORIEI DEZINFECȚIEI

Dr. **Bianca Haba**, dr. **Adina Vădănuță-Plotogea**, **Brok Iuliana**,
conf.dr. **Mihaela Badea**, prof.dr. **Liliana Rogozea**

Perioada plină de descoperiri majore în domeniul microbiologiei medicale a fost a doua jumătate a secolului XIX când se

Încerca determinarea eficienței anumitor substanțe chimice precum și a unor fenomene fizice (ex. căldura) în distrugerea microorganismelor. Aceste studii au dus la descoperirea primelor substanțe dezinfectante: sublimatul (clorura de mercur), clorura de calciu, alcool și uleiuri extrase din gudron. În 1882 proprietățile antimicrobiene ale formaldehidei erau deja cunoscute. Folosind aceste cunoștințe, doctorul farmacist Hans Rosemann, împreună cu chimistul dr. Alfred Stephan, au dezvoltat un dezinfectant mai bun decât preparatele anterioare în ceea ce privește eficiența, toxicitatea și chiar mirosul. Era un amestec de săpun lichid și formaldehidă. Până și efectul de curățare era excelent. În anul 1900 Oficiul German pentru Invenții a emis un patent pentru acest nou dezinfectant. Primul Război Mondial, perioada interbelică și al doilea război mondial au pus semnificativ amprenta pe dezvoltarea dezinfectantelor. În timpul perioadei postbelice, comportamentul populației s-a schimbat considerabil datorită folosirii pe scară largă a antibioticelor, ei nu se mai temeau de infecții și acest lucru a cauzat o scădere a înțelegerii normelor de igienă.

Este important ca pentru formarea viitorilor medici, a cunoștințelor și deprinderilor lor practice, organizarea și realizarea măsurilor de prevenție și antiepidemice, supravegherea epidemiologică a sănătății publice să cunoască și să aplice metodele de dezinfecție.

ISTORICUL DIAGNOSTICULUI BACTERIOLOGIC

Conf. univ. dr. **Mihaela Idomir**, prof. univ. dr. **Codruța Nemet**,
prof. univ. dr. **Liliana Rogozea**, șef lucr. dr. **Alina Pascu** ,
șef lucr. dr. **Alexandru Bălescu**
Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Medicină

The study of the historical sources showed that, until the 18th century, medicine was dominated by idealist concepts. In the second

part of the 19th century, microbiology became an independent science. Microbes have been observed for the first time by Antoni van Leeuwenhoek, but a huge step forward was done by the epochal discoveries of the French scientist Louis Pasteur, who could determine the relation of causality between microbes and infections, founding the „theory of germs”. A very important contribution was also that of the German doctor Robert Koch who has confirmed, in his postulates, the observations of Pasteur, has discovered and cultivated agents of some infectious diseases and has introduced new techniques of diagnosis. In this period several researchers have contributed to the development of the scientific bacteriology. In the 20th century, there were made important progresses regarding the introduction of the electronic microscopy and the techniques with radioactive isotopes. Also, the use of genetic engineering has opened new perspectives. In our days, a tendency for the modernization and standardization of the bacteriological diagnostic can be observed.

ISTORICUL TERAPIEI ANTIBACTERIENE

Conf. univ. dr. **Mihaela Idomir**, prof. univ. dr. **Liliana Rogozea**,
prof. univ. dr. **Codruța Nemet**, șef lucr. dr. **Alina Pascu** ,
șef lucr. dr. **Alexandru Bălescu**
Universitatea Transilvania din Brașov, Facultatea de Medicină

In antiquity, many people have used different natural products, especially moulds, for treating infections. Although, many centuries during the human history were dominated by ignorance regarding the possibilities of fight against the infectious diseases, disasters are having decimated the world population. The first who has observed that some microorganisms can be used for the destructions of other was the scientist Louis Pasteur. A fundamental moment in the therapy of bacterial infections was the discovery of penicillin, in 1928, by Alexander Fleming, opening the era of antibiotics. Initially, there were used only extracts from microorganisms, afterwards this being extended by a wide range of synthetic and semi-synthetic substances with antibacterial properties. In 1943, after only 4 years of production and

use of penicillin on a large scale, there were reported resistant strains to this antibiotic. The resistance of bacteria to antibiotics represents a public health issue of great concern in our days.

REMEMBER – ROBERT KOCH, UNUL DIN PĂRINȚII MICROBIOLOGIEI MODERNE

As.univ.dr. *Alexandru Keresztes*
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Robert Koch a stabilit etiologia bacteriană a mai multor boli infecțioase și a descoperit microorganismele care cauzează antraxul (1876), infectarea rănilor (1878), tuberculoza (1882), conjunctivita (1883), holera (1884) și alte boli. A fost profesor la Universitatea din Berlin din 1885 până în 1891 și șef al Institutului de Boli Infecțioase (pe care l-a fondat tot el), din 1891 până în 1904.

În cursul cercetărilor sale bacteriologice pentru guvernul german și pentru cel englez, a călătorit în Africa de Sud, India, Egipt și în alte țări. Cu aceasta ocazie, el a făcut studii valoroase cu privire la boala somnului, malarie, ciurma bubonică, lepra și alte boli.

Pentru contribuțiile lui la studiul infecției tuberculoase, Koch a primit în 1905 Premiul Nobel pentru Fiziologie/Medicina.

REPERE ISTORICE ALE OBICEIULUI FUMATULUI

Prof. univ. dr. *Teodor Leasu*, conf.univ.dr. *Nedelcu Laurențiu*,
asist. univ. dr. *Ileana Pantea*
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Autorii lucrării și-au propus o trecere în revistă a obiceiului fumatului și reperele în timp ale acestuia.

Sunt prezentate momentele cheie și oamenii de al căror nume s-a legat fumatul în toate continentele.

În final sunt prezentate câteva personalități românești care au luptat fie să producă țigări fie să interzică fumatul.

**RECENZIE - "UN FARMACIST TURIST GABRIEL DIMITRIU"
EDIT. CAVALLIOTI, BUCUREȘTI 2003,
RETIPĂRIRE 2007, 185 P. A4.**

Prof. Antoaneta Lucasciuc¹; farm. pr. Maria-Gabriela Suliman²
¹ Școala sanitară postliceală Carol Davila, ² Agenția Națională a
Medicamentului

Cartea doamnei dr. farm. Maria Agnes Dimitriu, "Un farmacist turist Gabriel Dimitriu", retipărită în 2007, concentrează în cele 185 pag. (format A4), o istorie fascinantă a farmaciei și medicinei românești, pornind de la relațiile de prietenie și colaborare pe tărâmul profesional și cultural ale farmacistului Gabriel Dimitriu (1874-1947).

Studiile strălucite, finalizate la Școala de Farmacie din București (1898) au fost continuate cu specializări, în marile metropole europene: Viena, Berlin ș.a. Toate acestea și pasiunea pentru botanică și chimie îl pregătesc pentru o strălucită carieră didactică și de cercetare, dar moartea fratelui său, farmacistul Nicolae Dimitriu îl obligă la schimbarea planurilor de viitor.

În anul 1899, prin moștenire, devine proprietarul și dirigintele farmaciei "Sf. Treime", din Câmpulung-Muscel, cu o vechime confirmată prin Hrisov domnesc (1842). Din acest moment se dedică profesiei de farmacist, confirmând excelența sa pregătire prin numeroase titluri și decorații, diplome și distincții pe care le-a primit în timpul rodniciei sale vieți.

Stimulat de lecțiile și sfaturile profesorilor săi, a fost foarte interesat de bogata floră medicinală a Muscelului, studiată și cercetată inițial de profesorul botanist dr. Dimitrie Grecescu (1841-1910).

Așa a început munca de cercetare și colectare a plantelor medicinale din regiune: prin mici plimbări și excursii familiale, apoi în grupuri de turiști care, la inițiativa sa, au fost afiliate marilor societăți și asociații sportive din țară.

O scrisoare semnată de general dr. N. Vicol (3.03.1933), arată la vremea aceea prețuirea venerabilului octogenar față de mai tânărul confrate.

Scrisoarea rămâne un document istoric care ne precizează mai multe momente dramatice din istoria medicinei și farmaciei, primind o valență culturală-turismul.

Autoarea, fiica farmacistului "turist și fotograf" a extras documentele biografice cu precădere din Biblioteca Academiei Române.

**RECENZIE - „EROII MEDICINEI ROMÂNEȘTI”
DR. GEORGE D. VINTILĂ - TIPARUL „CARTEA ROMÂNEASCĂ”,
BUCUREȘTI, 1941**

Prof. ist. *Antoaneta Lucașciuc*
– membru al S.R.I.M. București

În cele 77 de pagini autorul își propune, să prezinte generațiilor viitoare, un număr de nouă corifei ai medicinei românești, pe care-i gratulează cu titlul de „eroi”.

Se cuvine o enumerare a profesorilor – medici omagiată în acest volum, precizând că primii doi au constituit și tema conferințelor prestate de dr. G. Vintilă la Societatea Română de Radiodifuziune: N. C. Paulescu (1861 – 1931), D. Gerota (1867 – 1939), T. Ionescu (1860 – 1925), G. Marinescu (1864 – 1938) – anul corect al n. este 1863 (n.n.), I. Cantacuzino (1863 – 1934), E. Juvara (1871 – 1933), A. Teohari (1873 – 1933), I. Nanu – Muscel (1862 – 1938).

Portretele acestor piloni de susținere ai științelor medicale românești au fost creionate cu veridicitate pentru a demonstra că faptele lor, cu adevărat eroice, au servit urmașilor „ca tipare de viață nouă”.

Elev și contemporan cu acești „mari inițiați”, autorul subliniază puterea de sacrificiu a „profesorilor noștri”, care cu toate condițiile „mult mai grele decât ale noastre și ale acelor care vor veni”, au aplicat în cercetările lor, metode științifice confirmate de medicina viitorului.

De aici și îndemnul iatroistoriografului care a făcut acest periplu în trecutul medicinei, „ca o îmbărbătare, ca un îndemn” și „poate ca o

muștrare” pentru cei ce uită să transmită.

Cartea prezentată face parte din biblioteca subsemnatei, dar poate fi consultată și la Biblioteca Academiei Române, la cota: II 171343. Tot aici se află și „Istoria obstetricii și ginecologiei românești”, la cota II 168913 – București, 1938, 751 pag., o valoroasă monografie semnată de același autor.

LOCUL ȘI ROLUL MORFOPATOLOGIEI ÎN EVOLUȚIA ȘTIINȚELOR MEDICALE

As.univ.dr. **Daniela Micu**¹, dr. **S.Marinescu**²,
conf.univ.dr. **M.Moga**¹, as.univ.dr. **S.Toma**¹, șef lucr. **dr. N.Taus**¹

¹Univ. Transilvania Brasov-Facultatea de Medicina

²Sp. Clinic Judetean de Urgenta Brasov

Anatomia patologică se ocupă cu diagnosticul bolilor pe baza studierii schimbărilor macroscopice și microscopice a celulelor și a țesuturilor, suferite de pe urma unei stări patologice .

Primul tratat de anatomie patologică a fost scris de Giovanni Battista Morgagni din Padova, în anul 1761 - părintele fondator al anatomiei patologice moderne .

În ultimul timp, atât în stabilirea unui diagnostic de mare precizie, cât și în cursul studiilor urmărind elucidarea unor aspecte necunoscute ale diferitelor procese patologice, s-au obținut succese deosebite prin utilizarea unor metode microscopice de mare subtilitate respectiv metode histochimice.

SCURTĂ ISTORIE A CANCERULUI DE PROSTATĂ: DINAMICA CONCEPTELOR DIAGNOSTICE ȘI TERAPEUTICE ÎN TIMP

Șef lucr. dr. **Neculoiu M.** , Dr. **Lazăr M.**
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Deși prostata a fost descrisă de anomiști încă din secolul al

XVI-lea, cancerul de prostată nu a fost recunoscut decât la mijlocul secolului al XIX-lea, motivele fiind speranța de viață redusă și insuficienta cunoaștere a modalităților de detecție ce au precedat momentul descoperirii bolii. Ne propunem în această lucrare să urmărim evoluția spectaculoasă, ce s-a produs într-un interval de timp relativ scurt, a mijloacelor de diagnostic și tratament ale acestei boli.

EVOLUȚIA TRATAMENTULUI LITIAZEI URINARE ÎN DECURSUL ISTORIEI

Șef lucr. dr. *Neculoiu M.*, Dr. *Lazăr M.*
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

În lucrarea de față se urmărește evoluția tratamentului litiazei urinare din vremuri străvechi până în prezent, luând în considerare nu doar evoluția mijloacelor terapeutice, ci și contextul social, religios și etic care au marcat marile perioade istorice analizate și semnificația dată de clinicieni simptomelor litiazice.

CURA HELIOMARINA – REPERE ISTORICE ALE VALENȚELOR PROFILACTICE ȘI DE RECUPERARE

Prof.univ.dr. *Adriana Sarah Nica*¹, șef lucr.dr. *Roxana Miclăuș*²,
dr. *Brîndușa Sîrghi*¹, dr. *Gilda Mologhianu*¹
¹UMF „Carol Davila”, București
²Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov

Lucrarea prezintă condițiile în care s-a cunoscut și recunoscut

valoarea terapeutică a complexului heliomarin, trecând în revistă momente de valorificare și perioadele în care deschiderea spre această formă specifică de terapie în context ecologic și turistic a răspuns și răspunde imperativelor de sănătate.

Pornind de la afirmația lui Leopold Amat “Prima condițiune a unui adevărat stabiliment de băi de mare, este: ca să fie departe de oraș... și nu în orașe”, lucrarea își propune să treacă în revistă utilizarea băilor de mare și a factorilor naturali heliomarini, pornind de la înțelegerea și aplicarea lor în antichitate și cu proiecție în secolul al XIX-lea și al XX-lea, cu particularizare la nivelul spațiului românesc al litoralului Mării Negre.

La începutul secolului al XIX-lea se încuraja utilizarea factorului natural al mării, una dintre lucrările care realiza o adevărată pledoarie în acest sens fiind cartea doctorului I. Mentonidi “Băile de Mare de la Constanța-Mamaia”, tipărită la București în 1906 de Tipografia “Speranța” Strada Enei No. 4. În prima parte a acestei lucrări se pornește de la precizarea “necesității intervenției medicale în întrebuințarea medicației maritime” și “utilitatea de a studia diferiți agenți din cari se compune medicația maritimă”. Se descriu proprietățile apei de mare în stațiunile românești ale Mării Negre, comparativ cu Marea Baltică, Marea Nordului și Oceanul Atlantic. Se analizează “acțiunea fiziologică și terapeutică a băilor de mare și a atmosferei maritime”, indicațiile și contraindicațiile utilizării lor, apoi este evidențiată “superioritatea plajei dela Mamaia asupra multor din cele cunoscute” și “regule de urmat în timpul băilor de mare de pe plaja Mamaia”. A doua parte este dedicată orașului Constanța, ca arie geografică, climă, conexiuni cu alte orașe maritime, indicații și contraindicații a fi “stațiune de aer”.

Lucrarea realizează de asemenea un arc peste timp, din perspectiva tratamentului balnear realizat în secolul XXI pe litoralul românesc al Mării Negre.

THE HISTORY OF PRACTICAL ANATOMY TEACHING

Prof.univ.dr. *Onisâi Lazăr, Bătrânu Horia*,
as.univ.dr. *Toma Sebastian*

Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

The 18th – 20th centuries represented to anatomy a time of intense development, closely related to other biological sciences. Progress in the field of physics and chemistry account for a great contribution.

During the 18th century, although many anatomists became notorious, in all the existing universities dissections were held as a demonstration only, in a chamber named „Theatrum Anatomicum”.

It was only in the 19th century when students began to dissect themselves, and it can be stated that the true practical anatomy teaching began in this century. Anatomy teachers dedicated themselves exclusively to teaching and anatomical research. This fact, along with the progress of research technology, made possible the great achievements of the 19th century.

In the 20th century began the analysis and the functional study of anatomical structures, and therefore functional anatomy has been founded.

Contemporary human anatomy, biological and functional, along with live anatomy and radiological anatomy, became „the science of living form”.

THE CONTRIBUTION OF ANDREAS VESALIUS TO FOUNDING MODERN ANATOMY

Prof.univ.dr. *Onisâi Lazăr*,

Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

During Renaissance, great artists set the premises of artistic anatomy, while Andreas Vesalius founded modern anatomy.

Andreas Vesalius had been interested in anatomy and dissection of animals since childhood. He studied medicine in Paris and Padua. At

the age of 25 he became professor. By verifying through detailed dissections the descriptions of Galen, descriptions which he rejected, Vesalius takes anatomy to a scientific approach.

In 1538 he elaborates “Tabulae anatomicae”, and in 1543 he publishes “De humani corporis fabrica”, comprising the entire human anatomy.

Accused by the followers of Galen’s conceptions, Andreas Vesalius quits teaching and dedicates to the practice of medicine at various European royal courts.

In 1564 he was sentenced to death by the Inquisition. Defended and saved by king Philip the IInd, who sent him into pilgrimage to the Holy Grave, he shipwrecked and died of starvation.

The anatomy of the XVI and XVII century was dominated by the work and concepts of Andreas Vesalius, who is considered the founder of modern human anatomy.

DESCOPERIREA PEPTIDELOR NATRIURETICE

Șef lucr.dr. *Alina Mihaela Pascu*, prof.univ.dr. *Liliana Rogozea*, conf.univ.dr. *Mihaela Elena Idomir*, șef lucr.dr. *Roxana Miclăuș*
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Peptidele natriuretice au o istorie relativ scurtă. Descoperirea lor a revoluționat însă fiziologia și patologia cardiovasculară modernă, având în vedere că peptidul natriuretic atrial (ANP) a fost primul hormon identificat la nivel miocardic, reprezentând prima dovadă a funcției endocrine a inimii. Această descoperire a inaugurat o nouă eră atât în cercetarea fundamentală cât și în cea clinică, fiind urmată de identificarea relativ rapidă și a altor membri ai familiei peptidelor natriuretice, dar și a altor peptide miocardice (sistemul renină-angiotensină-aldosteron-vasopresină), considerate esențiale pentru actuala concepție și înțelegere a reglării neuroendocrine a sistemului cardiovascular. Toate acestea au oferit noi oportunități în diagnosticul, prognosticul, managementul, screening-ul unor afecțiunilor cardiovasculare, deschizând, în același timp, perspectiva unor noi și provocatoare opțiuni terapeutice. Până în prezent au fost identificate

patru peptide natriuretice: peptidul natriuretic de tip A (ANP), peptidul natriuretic de tip B (BNP), peptidul natriuretic de tip C (CNP) și peptidul natriuretic de tip D (DNP). Noi membri ai familiei peptidelor natriuretice continuă să fie descoperiți. Un studiu relativ recent a raportat identificarea a încă trei noi peptide natriuretic-like în veninul de taipan australian (*Oxyuranus microlepidotus*), peptide ce au primit denumirea de TNP-a, -b și -c.

Descoperirea peptidelor natriuretice, ca și a altor sisteme neurohormonale implicate în reglarea neuroendocrină cardiovasculară au marcat apariția unui nou domeniu integrat de cercetare fundamentală și clinică – endocrinologia cardiovasculară.

DIGITIZAREA – O METODĂ MODERNĂ DE CONSERVARE A CĂRȚILOR ȘI A DOCUMENTELOR MEDICALE VECHI

Șef lucr.dr. *Alina Mihaela Pascu*, prof.univ.dr. *Angela Repanovici*
prof.univ.dr. *Liliana Rogoza*, *Gabriela Mailat*
Universitatea „Transilvania” Brașov,

Digitizarea este procesul de reprezentare a unui obiect, imagine, document sau a unui semnal (de obicei un semnal analog) sub forma unui set heterogen și distinctiv de puncte sau, respectiv, prin reducerea semnalului continuu la un semnal discret. Rezultatul poartă denumirea de “reprezentare digitală” – mai specific, “imagine digitală” în cazul obiectelor, respectiv, “formă digitală” pentru semnal. Aplicată în biblioteconomie, metoda digitizării a revoluționat procesul de păstrare și conservare a documentelor. Prin digitizare se creează surrogate digitale ale unor materiale analoage, cum ar fi cărțile, ziarele, microfilmele, benzile video, etc. Prezervarea digitală cuprinde și o serie de activități care au ca scop asigurarea accesului la materialele digitale în timp, prezentând avantaje semnificative. Facsimilul creat poate fi pus la dispoziția utilizatorilor fără riscul deteriorării ulterioare a unor materiale originale valoroase, dar extrem de fragile, odată cu trecerea timpului. Digitizarea îmbunătățește semnificativ procesul de diseminare a informației prin accesibilitatea unui număr practic indefinit de utilizatori la orice tip de document, dar mai ales la cele vechi, rare și extrem de

valoroase. De asemenea, digitizarea reduce substanțial spațiul fizic de depozitare a documentelor dintr-o bibliotecă. Lucrarea prezintă experiența Bibliotecii Universității “Transilvania” din Brașov în digitizarea unor documente medicale vechi, activitate desfășurată în cadrul unui proiect european care a avut ca obiective realizarea unei baze de date cu carte veche medicală digitizată, dezvoltarea serviciilor de diseminare on-line a documentelor digitizate și formarea de specialiști în digitizare.

ISTORICUL DESCOPERIRII MORFOLOGIEI ȘI FUNCTIILOR Eozinofilului

Șef lucr.dr. *Alina Mihaela Pascu*, conf.univ.dr. *Mihaela Elena Idomir*,
șef lucr.dr. *Alexandru Bălescu*, asist. univ. dr. *Alexandru Keresztes*
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

Since antiquity, blood was considered to be a living fluid, source of life, with no other relationships to other tissues, being watched from both mythological and philosophical point of view. Aristotel was the first who tried to define it as a concept demonstrable through the rudimentary means of biological sciences of that time, introducing the method of logical reasoning.

In the Middle Eve period and even some centuries from the modern period have been dominated by ignorance in this respect. Bacon F. and Harvey W. had an important contribution demonstrating experimentally the circulation of blood. The discovery of the optical microscope and of the main colorants based on aniline by Paul Ehrlich in 1879 have constituted a huge step forward in grounding the knowledge's regarding the sanguine tissue. He also distinguished for the first time the eosinophils granulocytes, named by him so because of their particular affinity for acid colorants like eosin. For a long time it was considered that eosinophils are precursors of the red cells. The majority of the information regarding these sanguine cells date from the second half of the XXst century. The development of the electronically microscopy regarding radio-marking methods and of the knowledge of

molecular biology, have allowed the grounding on new bases of the actual issues in haematology.

ISTORIA ÎNGRIJIRII ÎN MESOPOTAMIA

Prof. univ.dr. Iosif Șamotă¹, Drd. as. med. Tünde Peter²
¹Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,
² Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov

Mesopotamia, „țara dintre râuri”, a fost regiunea în care a apărut și s-a dezvoltat una dintre cele mai importante civilizații antice. În această țară bolnavii erau tratați de către preoții vindecători prin măsuri terapeutice bazate pe cunoștințe astrologice și aplicate pe principiul zilelor faste sau nefaste. Ei utilizau incantații, aprinderi de focuri sacre, fumigații și purificări prin stropire cu apă din fluviile sacre. Foarte important este faptul că, pe lângă aceste remedii, de ordin spiritual, foloseau pentru uz intern diverse filtrate și alifii vegetale. Cunoșteau și aplicau terapia cu plante medicinale, un veritabil precursor al remediilor obiective. Acești preoți vindecători au avut marele merit de fi printre primii care au utilizat produse cu efect terapeutic real.

SCURTĂ ISTORIE A DIAGNOSTICULUI MEDICAL ȘI EVOLUȚIA LABORATORULUI CLINIC

Biochim. princip. *Dorina Popa*¹, dr. *Dragoș Scarlat*¹,
conf. univ. dr. *Mihaela Idomir*^{1,2}, șef lucrări dr. *Alina Pascu*²
¹Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov,
²Universitatea Transilvania din Brașov

Although rudimentary examinations of human body fluids date back to the time of the ancient Greek physician Hippocrates around 300 BC, it was not until 1896 that the first clinical laboratory was opened, a twelve-foot-by-twelve-foot room equipped at a cost of 50\$ at Johns Hopkins Hospital. At that time, most “laboratories” consisted of little

more than a corner in physicians' homes, offices or hospital wards, with some physicians performing the procedures themselves.

From tasting urine to microscopy and to molecular testing, the sophistication of diagnostic techniques has come a long way and continues to develop at breakneck speed. The history of the laboratory is the story of medicine's evolution, moving from an empirical to an experimental phase, with bases in all linked domains (chemistry, physics, anatomy, biology etc.) and proving that the clinical lab is a true source of medical authority.

DIN ISTORICUL HISTOLOGIEI ROMÂNEȘTI

Prof.univ.dr. **Ioan Radu**, șef.lucr. dr. **Ligia Neica**,
as.univ.dr. **Antonela Cheșcă**, **Cristina Mușat**, **Simona Găborean**
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

La cinci ani după înființarea (1854) Școlii de Medicină din București de către C. Davilla, în 1859, a fost introdusă oficial histologia pentru prima dată ca un curs de sine stătător sub titlul „Anatomia microscopică generală și histologia”. Primul profesor de histologie a fost L. Fialla (1859-1867) după care au urmat G. Polizu (1867-1872) și M. Obedenaru (1873-1879).

Prima catedră de histologie și tehnică microscopică din țara noastră a fost înființată în 1879 la Facultatea de Medicină din București printr-un ordin semnat de Dr. N. Kretzulescu, ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice. La această catedră, separată din catedra de anatomie, primul profesor a fost M. Petrini-Galatz, elev al lui Ranvier (Paris), care a publicat în 1891 primul curs de histologie din România în 1891 și este considerat întemeietorul școlii de neurohistologie din București. După Petrini-Galatz au urmat Al. Obreja (1893-1913) și Ion Bruckner (1913-1918). Facultatea de Medicină din București, având o disciplină de histologie la vremea respectivă, s-a situat printre primele instituții similare din Europa.

După 10 ani, din 1890, apar următoarele catedre de histologie, la Facultatea de Medicină din Iași și la Facultatea de Medicină Veterinară din București. La Facultatea de Medicină din București s-au

succedat la catedra de histologie profesorii: Șt. Besnea (1918-1936), I. T. Niculescu (1936-1957) și A. Hagi-Paraschiv (1957-1960). Profesorul I. T. Niculescu s-a remarcat prin descoperirile lui în neurohistologie, domeniu în care a lucrat în țară pe lângă Prof. Gheorghe Marinescu iar la Paris – pe lângă marele neurolog și histopatolog Charles Foix; devenind colaborator apropiat al acestuia, au publicat mai multe lucrări și tratatul „Nucleii cenușii centrali și ai regiunii mezencefalo-supraoptice”, distins cu premiul Saintour (1926) al Academiei de Medicină din Paris.

La facultatea de Medicină din Cluj, Prof. Ion Drăgoi (1923-1941) a fost una din cele mai strălucite personalități ale histologiei și citologiei românești. În perioada 1919-1923 a lucrat la Collège de France, unde a colaborat cu histologi celebri ca Fauré-Fremiet și a publicat mai multe lucrări științifice având ca temă principală citologia, embriologia și histofiziologia plămânului.

În prezenta lucrare se fac referiri și la istoricul histologiei din celelalte facultăți de medicină din România.

GABRIEL SOCOR – PRIMUL PROFESOR DE FIZIOLOGIE AL FACULTĂȚII DE MEDICINĂ DIN IAȘI

Ovidiu Rusu, Sonia Ungureanu,
prep.univ.dr. *Richard Constantinescu*
U.M.F. „Grigore T. Popa” Iași,

Gabriel Socor s-a născut la Iași la 15 august 1848, într-o familie de armeni, ca fiu al lui Grigore și al Anei. O comunitate înstărită de armeni se stabilise în Iași încă de la mijlocul sec. al XIV-lea când a avut loc principala imigrare în Moldova și în Iași a unor colonii armenesti. „Iășii se întindeau până în Armenime încă din secolul al XIV-lea, ba chiar se poate afirma că limita târgului se afla în acest punct în momentul așezării armenilor, ale căror case, după toate aparențele, s-au

lipit de târg cuprinzând un spațiu rămas până atunci liber.”

**ASPECTE PRIVIND COLABORAREA DINTRE MEDICINA UMANĂ ȘI
VETERINARĂ ÎN PERIOADA 1855 – 1935**

Dr. *V. Secașiu*, dr. D.V. Enache, dr. *Lavinia Buvnariu*, dr. *G. Puchianu*
Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Brașov

Autorii prezintă colaborarea fructuasă dintre cele două domenii ale medicinei - medicina umană și medicina veterinară și rolul acestora în apărarea sănătății omului și animalelor.

Cercetătorii din cele două domenii, în acord cu adagiul: „una sanitas una medicina”, au pus bazele medicinei moderne, în lume și la noi în țară.

Multe din modelele experimentale din medicina veterinară au fost și sunt preluate de medicina umană, realiând o adevărată osmoză între acestea cum sunt: descoperirea unor microbi și paraziți (babeșiile, piropasmele, micoplasmele, salmonellele, virusul febrei aftoase, pluralitatea virusurilor, unele specii de paraziți și prepararea unor produse biologice – anatoxinele, vaccinul BCG, ș.a.).

În România după înființarea Școlilor de Medicină, Medicina Veterinară și Farmacie o pleiadă de cercetători de seamă au onorat cele două domenii a căror activitate comună s-a concretizat prin înființarea Academiei de Medicină în anul 1935.

**RECENZIE – "MEDICI ȘI FARMACIȘTI DIN MARAMUREȘ"
MIC DICȚIONAR DE FELIX MARIAN - EDITURA GUTINUL,
BAIA MARE, 2006**

*Suliman Maria-Gabriela*¹, *Lucasciuc Antoaneta*²

¹ Agenția Națională a Medicamentului, ² Școala sanitară postliceală Carol Davila Suceava

Autorul, iatroistoriograf clujean, cu preocupări de cercetare de peste 30 de ani, prezintă în acest volum 125 de biografii, de medici (111) și de farmaciști (14), începând din secolul al XVI-lea până în al

XXI-lea (1576-2006).

Lucrarea este o trecere în revistă a unor personalități, care s-au născut în Maramureș, cei care și-au desfășurat activitatea sau au urmat diferite etape ale școlarizării lor, considerându-se trecerea lor prin viața maramureșeană onorantă și demnă de a fi semnalată.

Persoanele incluse în volum au fost prezentate într-o sinteză monografică, cuprinzând datele personale esențiale, evoluția profesională și științifică, unele preocupări extraprofesionale, care le-au întregit personalitatea acestora precum și bibliografia consultată, autorul documentându-se în prestigioase instituții de cultură, medicale, științifice din țară și străinătate: Biblioteca Județeană "Petre Dulfu" Baia Mare, Biblioteca Centrală Universitară "Lucian Blaga" Cluj-Napoca, Biblioteca Muzeului Județean Maramureș, Arhivele Naționale – Filialele Baia Mare și Cluj-Napoca, Biblioteca de Istoria Medicinii Budapesta.

Acest dicționar este o lucrare de referință pentru Maramureș, de interes documentar pentru cei dornici să afle cât mai multe aspecte din trecutul îndepărtat sau mai apropiat al medicinei și farmaciei din această parte a țării și nu numai.

Cele 226 pagini cuprind cu precădere persoane care au trecut în eternitate până la jumătatea anului 2006, dar și unele personalități în viață, care își desfășoară activitatea în afara Maramureșului, reprezentând cu onoare meleagurile natale.

Se rețin nume de rezonanță în știința și învățământul românesc și european: Ioan Artemie Anderco, Bánfihunyadi János, Grigore Benea, Gh. Bilașcu, Marta Buteanu, Vasile Ilea. Totodată sunt prezentate portretele farmaciștilor, care și-au adus contribuția la progresul științei: Iuliu Orient (și medic), creatorul Muzeului de Istorie a Farmaciei din Cluj; Kazay Endre, un farmacist de vază, autor al unui lexicon farmaceutic; Breuer Zsigmond, Buzath Marton, Ember Elek, Gerber Ödön, Szendy Janos ș. a.

Lucrarea cinstește memoria celor care au fost și este un elogiu pentru cei care duc mai departe tradiția înaintașilor.

ROMANIAN CONTRIBUTIONS IN THE EUROPEAN IMPLEMENTATION OF STEM CELL THERAPY

As.univ.dr. **Toma Sebastian, Bătrânu Horia, Marchiș Maria**
Facultatea de Medicină, Universitatea „Transilvania” Brașov,

As a result of deciphering the DNA code and studying stem cells, it is being foreseen that in short time many hereditary diseases and malformations will be eradicated through the conclusions obtained in these studies and therefore newborns will benefit from medical discoveries.

Stem cells can be stored in a specialized bank and used in curing severe diseases affecting children. In the last years only two thousand Romanian women applied for this technique.

Stem cells have the ability to regenerate abnormal organs. The departure point was set by successfully cloning in 1996 the Dolly sheep, after 276 attempts.

Pregnant women will be able to donate stem cells which would be used later on, in case their children become ill. The first public stem cell bank in Romania has been opened inside the County Hospital of Timișoara.

O INCURSIUNE ÎN ISTORIA ÎNTREȚINERII SĂNĂTĂȚII PRIN APĂ ÎN ROMÂNIA

Alexandra Voinea, conf.univ.dr. **Dana Baran**
Facultatea de Bioinginerie Medicală.
Specializarea Balneofiziokinetoterapie și Recuperare
Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa”, Iași

În România, scăldatul în ape minerale are o istorie și o popularitate impresionantă încă din vremuri străvechi. În epoca Hipocratică, scopul băilor era curățenia și întreținerea corporală, igiena în general, dar și tratarea a numeroase afecțiuni. Inspirați și de aceste

idei, Romanii au construit propriile terme adesea lângă izvoare termale și minerale, inclusiv în teritoriile cucerite. În Dacia, au continuat să dezvolte băile termale ori minerale deja cunoscute și folosite de către daci. În Evul Mediu, cultura băilor a decăzut. Sub influența maurilor sau a turcilor, în mai multe orașe au apărut băi «turcești» (hammam). Renașterea și Iluminismul au determinat o nouă viziune asupra băilor. Izvoarele minerale au început să fie studiate științific. În secolele al XIX-lea și al XX-lea, cultura băilor a înflorit. S-au înființat o serie de societăți științifice care au contribuit la acest proces. Astăzi, terapia prin apă (spa- salus per aqua) atrage atenția multor specialități medicale.

**O PUBLICAȚIE DE INTERES MEDICAL ÎN LIMBA ROMÂNĂ
REALIZATĂ DE UN MARAMUREȘEAN
LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIX**

Printre primele tipărituri românești pe teme medicale se întâlnesc lucrări scrise de către medici, dar și cărțurari de formație filologică sau teologică. Bună parte din aceste publicații sunt versiuni care îmbracă multiple forme între traducere și prelucrare.

Cartea „Omu de lume”, un manual de bună purtare, tipărit în anul 1819 la Viena, are ca autor pe Vasile Ghergheli, teolog absolvent din dieceza Muncaciului, de la Seminarul Imperial din Viena. El s-a născut în satul Ciocotiș de lângă Târgu Lăpuș și a fost stabilit o vreme în capitala austriacă. Interesul deosebit pe care îl prezintă cartea se concentrează tocmai în paragrafele prelucrate și adăugate de acesta.

Nicolae Iorga a enumerat principalele merite ale acestei publicații: este singura lucrare imprimată până la acea dată de un maramureșean, este cea mai întinsă carte cu litere latine apărută până atunci în limba noastră, folosește o ortografie originală și, mai ales formulează o serie de deziderate culturale țintind la afirmarea naționalității române.

În prima secțiune a cărții este proclamată datoria fiecăruia de a se îngriji de sănătatea sa trupească. Traiul cumpătat, cu abținerea de la excese, mai cu seamă mâncare și băutură, constituie temeiul menținerii sănătății. Respirarea aerului curat, somnul cu măsură, practicarea exercițiilor fizice, păstrarea curățeniei corporale, purtarea de veșminte potrivite, evitarea căldurii moleșitoare, alungarea ispitelor și patimilor, adaptarea regimului de viață la condițiile de mediu, sunt câteva din regulile de igienă menționate în această carte.